

Polisfrågor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet 81 motionsyrkanden som väckts under den allmänna motionstiden år 2006. De behandlade yrkandena tar i huvudsak upp olika frågor som rör polisen. Det handlar bl.a. om polisens organisation och arbetsmetoder, antagningen till och innehållet i polisutbildningen, ledarskap inom polisen samt ordningsfrågor.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar i huvudsak till arbete som bedrivs inom polisorganisationen samt pågående utrednings- och beredningsarbete.

I ärendet finns 16 reservationer (s, v och mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Utskottets överväganden	7
Organiseringen av det brottsbekämpande arbetet, m.m.	7
Polisens yttre organisation	7
Organisering av det polisiära arbetet	9
Hedersrelaterad brottslighet	14
Utredning av krigsförbrytelser	15
Trafikövervakning	16
Effektivisering av polisens verksamhet m.m.	17
Allmänt	17
Polisens kostnader för evenemangsbevakning	17
Polisens samverkan, m.m.	19
Polisiära befogenheter för andra myndigheter än polisen	19
Polisens samverkan internt och med andra myndigheter m.m.	22
Polisutbildningen, m.m.	24
Tillsyn över polisen, m.m.	28
Brottsmisstänkta respektive dömda poliser m.m.	28
Handledning av personal inom polisen	30
Ordningsfrågor	32
Polisens befogenheter vid demonstrationer m.m.	32
Tillträdesförbud till idrottsevenemang	35
Omhändertagande av berusade personer	37
Polisiära arbetsmetoder m.m.	38
Brottsförebyggande arbete bland näringsidkare, m.m.	39
Polisens våldsanvändning, m.m.	40
Eftersökning av försvunna personer	42
Övriga frågor	42
Beslag och förverkande av fordon	43
Nationella identitetskort	43
Registernämndsfrågor	44
Reservationer	47
1. Organisering av det polisiära arbetet, punkt 2 (s)	47
2. Organisering av det polisiära arbetet, punkt 2 (v)	47
3. Trafikövervakning, punkt 5 (mp)	48
4. Effektivisering av polisens verksamhet, punkt 6 (v)	49
5. Polisens kostnader för evenemangsbevakning, punkt 8 (mp)	49
6. Polisens samverkan, m.m., punkt 9 (v)	50
7. Rekrytering av poliser m.m., punkt 10 (v)	50
8. Polisutbildningens akademisering, punkt 11 (s, v)	51
9. Övriga polisutbildningsfrågor, punkt 12 (v)	52
10. Internutredningar, punkt 13 (v)	52
11. Handledning av polisens personal, punkt 14 (v)	53
12. Polisens befogenheter vid demonstrationer, punkt 15 (v)	53
13. Brottsförebyggande arbete bland näringsidkare m.m., punkt 18 (v)	54

14. Polisens våldsanvändning, punkt 19 (v)	54
15. Beslag och förverkande av fordon, punkt 21 (mp)	55
16. Registernämndens sammansättning, m.m., punkt 23 (v)	56
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	57
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	57

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Polisens yttre organisation

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju238 yrkande 2, 2006/07:Ju239 yrkande 5, 2006/07:Ju240 och 2006/07:Ju305.

2. Organisering av det polisiära arbetet

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju230 yrkandena 1–6, 2006/07:Ju282, 2006/07:Ju310 yrkande 8, 2006/07:Ju312 yrkandena 5 och 6, 2006/07:Ju333 yrkandena 1–6 och 2006/07:Ju346.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

3. Hedersrelaterad brottslighet

Riksdagen avslår motion 2006/07:So385 yrkande 2.

4. Utredning av krigsförbrytelser

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju289 och 2006/07:Ju374.

5. Trafikövervakning

Riksdagen avslår motion 2006/07:T420 yrkande 7.

Reservation 3 (mp)

6. Effektivisering av polisens verksamhet

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju343 yrkande 5.

Reservation 4 (v)

7. Central inköpsfunktion för polisen

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju343 yrkande 3.

8. Polisens kostnader för evenemangsbevakning

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju372 yrkande 5.

Reservation 5 (mp)

9. Polisens samverkan, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:K312 yrkande 17, 2006/07:Sk247 yrkande 2, 2006/07:Ju212, 2006/07:Ju293, 2006/07:Ju310 yrkandena 4, 6 och 7, 2006/07:Ju311 yrkandena 1 och 3, 2006/07:Ju327, 2006/07:Ju367 yrkande 6 och 2006/07:Ju385.

Reservation 6 (v)

10. Rekrytering av poliser m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju271, 2006/07:Ju304, 2006/07:Ju343 yrkandena 2 och 4 samt 2006/07:A270 yrkande 48.

Reservation 7 (v)

11. Polisutbildningens akademisering

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju253 yrkande 1, 2006/07:Ju343 yrkande 6, 2006/07:Ju363 och 2006/07:Ju377.

Reservation 8 (s, v)

12. Övriga polisutbildningsfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju211, 2006/07:Ju253 yrkande 2, 2006/07:Ju312 yrkande 7, 2006/07:Ju343 yrkande 8, 2006/07:Ju353 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:Ju362 yrkandena 1 och 2.

Reservation 9 (v)

13. Internutredningar

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju343 yrkande 10.

Reservation 10 (v)

14.Handledning av polisens personal

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju343 yrkande 7.

Reservation 11 (v)

15. Polisens befogenheter vid demonstrationer

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju206 yrkande 2.

Reservation 12 (v)

16. Tillträdesförbud till idrottsevenemang

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju279 yrkande 1.

17. Omhändertagande av berusade personer

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju324.

18. Brottsförebyggande arbete bland näringsidkare m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju214 och 2006/07:Ju312 yrkande 4.

Reservation 13 (v)

19. Polisens våldsanvändning

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju239 yrkandena 1–4 och 2006/07:Ju343 yrkandena 11–13.

Reservation 14 (v)

20. Eftersökning av försvunna personer

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Ju229 yrkandena 1–3 och 2006/07:Ju334 yrkandena 1–3.

21. Beslag och förverkande av fordon

Riksdagen avslår motion 2006/07:T420 yrkande 6.

Reservation 15 (mp)

22. Nationella identitetskort

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju325.

23. Registernämndens sammansättning, m.m.

Riksdagen avslår motion 2006/07:Ju255 yrkandena 2 och 3.

Reservation 16 (v)

Stockholm den 13 mars 2007

På justitieutskottets vägnar

Thomas Bodström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Thomas Bodström (s), Inger Davidsson (kd), Hillevi Engström (m), Margareta Persson (s), Ulrika Karlsson i Uppsala (m), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Inge Garstedt (m), Christer Adelsbo (s), Helena Bouveng (m), Lena Olsson (v), Kerstin Andersson (s), Peter Althin (kd), Mehmet Kaplan (mp), Anders Hansson (m) och Karin Nilsson (c).

Utskottets överväganden

I detta betänkande behandlar utskottet ett stort antal motionsyrkanden som huvudsakligen rör polisen och som väckts under den allmänna motionstiden hösten 2006.

Organiseringen av det brottsbekämpande arbetet, m.m.

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlas motionsyrkanden om bl.a. polisens organisation av verksamheten samt utredning av olika typer av brottslighet. Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet konstaterar att polisiär verksamhet även fortsättningsvis bör vara statlig och hänvisar i övrigt bl.a. till pågående utvecklingsarbete inom polisväsendet och pågående beredning. Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Polisens yttre organisation

I motion Ju239 (c) anförs att det bör genomföras en organisationsöversyn av polisen och att polisen bör decentraliseras i större utsträckning. I motion Ju305 (kd) pekas också på ett ökat behov av decentralisering, särskilt av närpolisverksamheten. I motion Ju238 (c) anförs att delar av polisens verksamhet bör kommunaliseras. I motion Ju240 (c) påtalas behovet av att öka det lokala inflytandet över polisen.

Polisiär verksamhet är i Sverige en i princip uteslutande statlig angelägenhet. De allmänna ramarna för verksamheten anges i huvudsak i polislagen (1984:387), polisförordningen (1984:730) och förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen. Rikspolisstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för polisväsendet och har tillsyn över detta. Till Rikspolisstyrelsen hör Säkerhetspolisen, Rikskriminalpolisen och Polishögskolan. Styrelsen är chefsmyndighet för Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL). I varje län finns en polismyndighet som ansvarar för polisverksamheten där.

Polismyndigheten leds av en polistyreelse. Den består av myndighetens chef och det antal övriga ledamöter som regeringen bestämmer och även utser. I 3 kap. 1 § polisförordningen (1998:1558) föreskrivs att polistyrelsen särskilt ska se till att polisarbetet bedrivs i överensstämmelse med de prioriteringar och riktlinjer som riksdagen och regeringen lagt fast för polisverksamheten. I 3 kap. 2 § anges att polistyrelsen bl.a. avgör viktiga frågor om planeringen och inriktningen av verksamheten samt ekonomi.

Polisstyrelsen får enligt 5 a § polislagen (1984:387) inrätta en eller flera polisenämnder som under styrelsen ska leda polismyndigheten inom den eller de delar av polisdistriktet som styrelsen bestämmer. Enligt 3 kap. 5 § polisförordningen kan polisstyrelsen avgöra i vilken utsträckning polisenämnden bestämmer sådana ärenden som polisstyrelsen annars avgör. Polisenämnden avgör också andra frågor som hänskjuts till nämnden av länspolismästaren, av den ställföreträdande polischefen eller av chefen för det polisområde som ingår i nämnden. Polisstyrelsen får bestämma att polisenämnden ska bereda ärenden som ska avgöras av styrelsen. Polisstyrelsen bör särskilt se till att ärenden delegeras till polisenämnden i den utsträckning som det behövs med hänsyn till att polisarbetet ska vara lokalt förankrat.

I årsredovisningen för år 2006 anger Rikspolisstyrelsen att polismyndigheterna under år 2006 på många sätt har ökat polisens förmåga att i samverkan med andra aktörer genomföra planlagda brottsförebyggande insatser som riktar sig mot den lokala problembilden. Av de resultat som redan är synliga dominerar kontaktskapande åtgärder för att det vardagliga samarbetet ska fungera bättre mellan t.ex. polis, socialtjänst, fritidsverksamhet, tull, krogar och med länsstyrelserna (s. 13). När det gäller insatser mot ungdomsbrottslighet anger Rikspolisstyrelsen vidare att det vid storstadsmyndigheterna fortsatt vidtas åtgärder riktade mot att förhindra rekrytering till kriminella nätverk. Vid Polisen i Västra Götaland bedrivs ett samverkansprojekt, ”ung och trygg”, tillsammans med åklagare och socialtjänst där det övergripande syftet är att identifiera och vägleda ungdomar som riskerar att rekryteras till kriminella gäng. Polismyndigheten i Stockholm har inrättat lokala poliskontor i utsatta områden. Tanken med poliskontoren är bl.a. att de ska fungera som kontaktcentrum för såväl ungdomar som övriga boende i de aktuella områdena. Polisen i Stockholm har även inrättat ett ungdomsråd. Ungdomsrådet som är ett forum för direktdialog mellan ungdomar och länspolismästaren, består av ca 30 ungdomar i åldern 13–16 år bosatta i länets förortsområden. Syftet är att stävja kriminalitet genom att ta till vara ungdomarnas erfarenhet och idéer för att kunna arbeta bättre med att hindra att ungdomar blir kriminella (s. 17 f.).

I detta sammanhang kan även nämnas att Rikspolisstyrelsen i budgetunderlaget för åren 2008–2010 anför att polisen under år 2007 nationellt ska utveckla samverkan med landets kommuner. Enligt Rikspolisstyrelsen måste en framgångsrik polisverksamhet vara lokalt förankrad och bedrivas utifrån lokala problembilder. I arbetet ska övervägas vilken särskild metodik eller vilka åtgärder som behövs för att bedriva effektiv polisverksamhet i mindre kommuner och glesbygd. Den utvecklade samverkan med landets kommuner ska utgöra en del av de nationella brottsförebyggande strategierna.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att polisens verksamhet måste vara lokalt förankrad. Polisens insatser bör självfallet inriktas på den lokala problembild som råder i det område där polisen verkar. I detta sam-

manhang är det angeläget att polisen har ett nära och bra samarbete med andra lokala aktörer såsom socialtjänst, skola och frivilligorganisationer. Det är också angeläget att peka på betydelsen av att polisen är synlig ute i lokalsamhället. Att polisens verksamhet ska bedrivas lokalt och nära medborgarna innebär emellertid inte att polisens verksamhet därför bör vara kommunal eller att verksamheten organisatoriskt skulle behöva decentraliseras ytterligare. Enligt utskottets mening bör polisiär verksamhet även fortsättningsvis vara en statlig angelägenhet. Det kan konstateras att ett arbete bedrivs inom Rikspolisstyrelsen och ute i polismyndigheterna för att förbättra den lokala förankringen av polisens verksamhet. Detta arbete bör även fortsättningsvis bedrivas och utvecklas. Utskottet kan inte se att det nu föreligger något behov av en större översyn av polisens organisation. Riksdagen avstyrker bifall till motionerna Ju238, Ju239, Ju240 och Ju305 i nu behandlade delar.

Organisering av det polisiära arbetet

I motionerna Ju230 och Ju333 (båda m) förespråkas effektivare polisiära metoder med förebild från bl.a. polisen i New York City. I motion Ju310 (fp) förespråkas införande av ett snabbspår för utredning av mängdbrottslighet. I motion Ju346 (s) anförs att det bör införas en skyldighet för polisen att påbörja förundersökning inom 14 dagar i fall då brottsoffret är under 18 år. I motion Ju312 (v) efterfrågas ett ökat brottsofferperspektiv i polisarbetet samt förbättrad information till brottsoffer under pågående förundersökning. I motion Ju282 (m) anförs att det bör uppställas garantier för att medborgarna vid behov ska kunna komma i kontakt med polis inom viss minsta tid.

Inom bl.a. New York-polisen används en arbetsmetod med s.k. nolltolerans som på senare år uppmärksammats i Sverige. Nolltolerans innebär i korthet att polisen med kraft bekämpar alla brott, hur bagatellartade de än är, liksom allt som kan betraktas som ordningsproblem. Grundtanken är att det finns ett samband mellan oordning och brottslighet samt att mindre brott föder grövre brott. Inom New York-polisen tillämpas också en metod för att löpande och dagligen mäta brottsutvecklingen i olika polisdistrikt och med stöd av analyser av utvecklingen sätta in polisresurser där det mest behövs (CompStat).

Inom polisväsendet pågår sedan några år tillbaka ett arbete för verksamhetsutveckling, bl.a. i syfte att använda polisens personalresurser mer effektivt och för att förbättra metoderna för utredning av brott. Tanken är härvid bl.a. att sätta uppgiften i centrum och utveckla bättre och tydligare metoder för det polisiära arbetet i syfte att lösa uppgifterna att förebygga och utreda brott. Ett mer underrättelsestyrt arbetssätt eftersträvas härvid.

Här kan noteras att Rikspolisstyrelsen per den 1 januari 2006 omorganiserades varvid en ny polisavdelning vid Rikspolisstyrelsen bildades. Polisavdelningen har erhållit ett samlat ansvar för utvecklingen av polisverksamheten. En prioriterad del i arbetet är att skapa nationellt enhetliga metoder för den brottsförebyggande och brottsutredande verksamheten.

På initiativ av Rikspolisstyrelsen genomförs bl.a. en nationell satsning i syfte att öka upplärningen av brott. I ett strategiskt metodprojekt har två verktyg tagits fram. Det ena är Polisens nationella utredningskoncept (PNU) enligt vilket åtgärder rörande bl.a. arbetsmetodik, ledarskap, kompetensutveckling samt genomförande och utveckling ska vidtas. Beträffande arbetsmetodik enligt PNU ska brottsutredningar ske i nära anslutning till brotten samt fler brottsplats- och kriminaltekniska undersökningar genomföras. Vidtagna åtgärder i utredningarna ska följas upp och den enskilde polismannen erhålla en återkoppling från förundersökningsledningen. Vidare ska fler poliser arbeta på kvällar, nätter och helger eftersom det är då de flesta brotten begås. PNU har i första hand inriktats på mängdbrottslighet men är tillämpbar även på utredning av andra typer av brott. Det andra verktyget är en särskild underrättelsemodell för ledning och styrning (benämnt PUM) som ska hjälpa chefer på olika nivåer att göra rätt prioriteringar, baserade på underrättelser och annan relevant kunskap.

Här kan också nämnas att ett datorstöd för att visualisera händelser och brott på digitala kartor (Hobit) har driftsatts. Genom systemet – som numera finns tillgängligt på alla polismyndigheter i landet – förbättras bl.a. möjligheterna att kunna genomföra operativ brottsanalys avseende mängdbrott.

Rikspolisstyrelsen berör i budgetunderlaget för åren 2008–2010 bl.a. frågor om metodutveckling inom polisen. Rikspolisstyrelsen anför därvid bl.a. följande. Inom ramen för arbetet med att förbättra styrning inom polisen pågår även införande av nya arbetsmetoder och verktyg också inom den operativa ledningen. Med hjälp av ett verktyg för planerad operativ verksamhet (VPOP) kan polisen dokumentera och följa upp resultat av det operativa arbetet. Verktyget har under år 2006 tagits i bruk men kommer att fortsätta utvecklas under år 2007. PNU syftar till att effektivisera den händelsestyrda utredningsverksamheten, dvs. arbetsprocessen från att ett enskilt brott kommer till polisens kännedom till dess att ärendet redovisas till åklagare.

I årsredovisningen för år 2006 anför Rikspolisstyrelsen att PNU nu i allt väsentligt är infört i polismyndigheterna. Det som återstår är framför allt kompetensutvecklings- och rekryteringsåtgärder. Majoriteten av polismyndigheterna har infört PUM parallellt med PNU, vilket innebär att utvecklingen gått snabbare än förväntat. Utvecklingen av den regionala ledningen och styrningen fortgår under 2007 (s. 20). PUM ska enligt Rikspolisstyrelsen vara helt införd vid samtliga polismyndigheter senast vid utgången av år 2007. Införandet håller tidsplanen och har delvis gått snabbare än förväntat. Med hjälp av verktyget för planlagd operativ polisverksamhet

(VPOP) kan polisen också dokumentera och följa upp resultatet av det operativa arbetet. Verkytet har under år 2006 tagits i bruk men kommer att fortsätta att utvecklas under 2007 (s. 9).

I Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för år 2007 anges att styrelsen, mot bakgrund av regeringens mål om att Sverige ska ha 20 000 poliser år 2010 och om ökad polisiär synlighet, ska redovisa resultatet av de åtgärder som har vidtagits för att öka andelen poliser i yttre tjänst. Styrelsen ska också redovisa resultatet av de åtgärder som har vidtagits för att med utgångspunkt i polisens underrättelsemodell (PUM) öka människors trygghet.

Beträffande frågan om snabbspår för utredning av mängdbrottslighet kan nämnas att det sedan den 1 juli 2004 pågår en försöksverksamhet med ett särskilt snabbförfarande i brottmål (se prop. 2003/04:89, bet. 2003/04:JuU26). Syftet med försöksverksamheten – som för närvarande bedrivs i anslutning till Stockholms tingsrätt – är att minska de totala genomströmningstiderna för s.k. mängdbrott, exempelvis stöld, misshandel, skadegörelse och trafikbrott av mindre komplicerad karaktär, och få en snabbare handläggning i domstol av dessa mål. Under försöksperioden ska polis, åklagare, domstolar samt berörda enheter inom Kriminalvården och Rättsmedicinalverket samarbeta i syfte att med bibehållen rättssäkerhet effektivisera handläggningen av enklare brottmål. De berörda myndigheterna och domstolarna ska anpassa sina respektive verksamheter så att snabbförfarandet kan användas i största möjliga utsträckning. I samband med försöksverksamhetens inledande infördes en lagreglerad möjlighet till utökad användning av s.k. förenklad delgivning i domstol. Försöksverksamheten har förlängts till och med den 30 juni 2008 (se prop. 2005/06:119 och bet. 2005/06:JuU24).

I samband med att försöksverksamheten inleddes uppdrog regeringen åt Brottsförebyggande rådet (Brå) att utvärdera försöksverksamheten med snabbare handläggning av brottmål (dnr Ju2004/5459/Å). Brå redovisade sitt uppdrag genom en delrapport i maj 2005 och en slutrapport i september 2006. Brå uppskattar i sin slutrapport att mellan 3 000 och 4 000 ärenden har hanterats som snabbspårsärenden under försöksperioden. Snatterier har dominerat bland dessa ärenden, följt av grov olovlig körning. Däremot har bara enstaka fall av anmäld misshandel och skadegörelse hanterats som snabbspårsärenden. Brå konstaterar att fler ärenden borde kunna hanteras med snabbförfarande. Vidare konstaterar Brå att mindre än en femtedel av alla snabbspårsärenden avgjordes i domstol. I ungefär hälften av snabbspårsärendena meddelade åklagaren åtalsunderlåtelse eller utfärdade denne strafföreläggande.

Regeringen gav i februari 2007 Åklagarmyndigheten i uppdrag att i samråd med Rikspolisstyrelsen, Domstolsverket, Kriminalvården och Rättsmedicinalverket redovisa vilka åtgärder som myndigheterna och domstolarna har vidtagit för att säkerställa effektiviteten i försöksverksamheten jämfört en analys av åtgärdernas effektivitet och påverkan på övrig verksamhet.

Av redovisningen ska även framgå hur myndigheternas samlade uppföljning och utvärdering av försöksverksamheten har genomförts. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2008 (dnr Ju2007/1457/Å).

Utskottet har inhämtat från Justitiedepartementet att regeringen, i syfte att få ett bredare underlag för regeringens ställningstaganden i fråga om snabbförfarande i brottmål, genom en förordningsändring som träder i kraft den 15 mars 2007, utvidgar försöksverksamheten till att även omfatta Uppsala och Helsingborgs tingsrätter.

Enligt 4 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare ska förundersökningar som avser brott med fängelse i straffskalan mot unga under 18 år bedrivas med särskild skyndsamhet. Förundersökning ska som huvudregel vara avslutad och beslut i åtalsfrågan fattas så snart det kan ske och senast inom sex veckor från dagen för delgivning av brottsmisstanke.

I 2 a § förundersökningskungörelsen (1947:948) anges att förundersökning där målsäganden vid tiden för anmälan inte fyllt 18 år ska bedrivas särskilt skyndsamt, om brottet riktats mot målsägandens liv, hälsa, frihet eller frid och det för brottet är föreskrivet fängelse i mer än sex månader. Förundersökningen ska vara avslutad och beslut fattat i åtalsfrågan så snart det kan ske och inom tre månader efter den tidpunkt då det finns någon som är skäligen misstänkt för brottet. Tidsfristen får överskridas endast om det är motiverat med hänsyn till utredningens beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter.

Beträffande tillämpningen av författningsreglerade tidsfrister kan noteras att Riksdagens ombudsmän (JO) i ämbetsberättelsen för år 2005/06 refererat ett ärende i vilket JO uttalat kritik mot en polismyndighet och en åklagare för tillämpningen av tidsfristen i 2 a § förundersökningskungörelsen i ett mål om barnmisshandel. I referatet anför JO att myndigheten under senare år haft anledning att kritisera både åklagare och polis för långsam handläggning av brottsutredningar. I det specifika ärendet utdelade JO kritik mot en polismyndighet och en åklagare. JO anförde bl.a. att det förhållandet att det vid ett visst tillfälle råder brist på utredningspersonal eller att andra uppgifter anses böra ges företräde inte innebär att den uppställda tidsfristen får överskridas. Att tidsfristen överskrids i fall då utredningssituationen är mycket komplicerad eller svårbedömd hade JO däremot förståelse för. JO betonade att man måste ställa särskilt stora krav på aktivitet från en förundersökningsledares sida i de fall en i lag eller annan författning fastlagd tidsfrist gäller (JO:s ämbetsberättelse för riksdagsåret 2005/06 s. 95 f.). Utdelad kritik rörande långsam handläggning av brottsutredningar med unga brottsoffer har även refererats av JO i tidigare ämbetsberättelse (se JO:s ämbetsberättelse för riksdagsåret 2004/05 s. 90 f.).

I 13 a § förundersökningskungörelsen anges att målsäganden ska underlättas om att åklagaren under vissa förutsättningar kan föra talan om enskilt anspråk i anledning av brott och om möjligheterna att få ersättning enligt brottskadelagen (1978:413). I samband med detta bör också på lämp-

ligt sätt upplysning lämnas om de regler som gäller för handläggningen av sådana anspråk. Är brottet sådant att det kan komma i fråga att förordna målsägandebiträde enligt lagen (1988:609) om målsägandebiträde eller att meddela besöksförbud enligt lagen (1988:688) om besöksförbud, ska målsäganden så snart som möjligt underrättas om de regler som gäller för förordnande av målsägandebiträde eller meddelande av besöksförbud. Målsäganden ska vidare ges information om reglerna om stödperson i rättegångsbalken, om möjligheterna att få rättshjälp och rådgivning enligt rättshjälpslagen (1996:1619) samt om vilka myndigheter, organisationer och andra som kan lämna stöd och hjälp. Enligt 13 b § ska målsäganden tillfrågas om han eller hon vill bli underrättad om beslut om att förundersökning inte ska inledas eller att en inledd förundersökning ska läggas ned, beslut om att åtal inte ska väckas, tidpunkt för huvudförhandling i målet samt dom i målet. I 13 d § anges dessutom att målsäganden ska underrättas så snart åtal har beslutats av åklagaren.

Sexualbrottsofferutredningen överlämnade i november 2005 promemorian Anmälan och utredning av sexualbrott – Förslag på förbättringar ur ett brottsofferperspektiv (Ju 2004:1). I promemorian lämnas flera förslag i syfte att minska påfrestningarna på offer för sexualbrott, bl.a. att en förundersökning som avser sexualbrott ska, i likhet med vad som gäller för ärenden om misshandel m.m. av barn, bedrivas särskilt skyndsamt och beslut i åtalsfrågan fattas så snart det kan ske. Promemorian bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller polisens serviceskyldighet gentemot den rättssökande allmänheten kan noteras att samtliga polismyndigheter i Sverige numera är anslutna till polisens kontaktcenter (PKC), vars personal svarar på samtal till det nationella numret 114 14. Rikspolisstyrelsen anger i årsredovisningen för år 2005 att PKC besvarar ca 150 000 samtal per månad och årligen tar emot ungefär 600 000 brottsanmälningar. Länspolismyndigheterna har ansvar för att hålla verksamheten för PKC i gång med rätt bemanning, medan Rikspolisstyrelsen ansvarar för uppföljning och verksamhetsutveckling. Den som ringer det nationella numret 114 14 kopplas i första hand till polismyndigheten i sitt eget län. Om alla handläggare där är upptagna styrs samtalet över till en ledig handläggare i ett annat län. Målsättningen är att 90 % av samtalen ska besvaras inom tre minuter. Vid brådskande ärenden, t.ex. pågående allvarlig brottslighet ska allmänheten kontakta polisen via larmnumret 112. Tanken är att larmoperatören ska svara omedelbart på det nummret. Det kan i detta sammanhang även noteras att det numera är möjligt att göra en polisanmälan via Internet.

Regeringen anger i Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för år 2007 ett återrapporteringskrav när det gäller servicenivån vid PKC. Det anges att en redovisning ska ske av andelen inkommande samtal till PKC som besvaras personligt inom tre minuter. I regleringsbrevet anges vidare att Rikspolisstyrelsen senast den 31 mars 2007 ska redovisa de åtgärder som har vidtagits för att förkorta svarstiderna för inkommande samtal till PKC och

för framkopplade samtal från SOS Alarm till polisens länskommunikationscentraler. Av redovisningen ska framgå den genomsnittliga svarstiden för framkopplade samtal från SOS Alarm till länskommunikationscentral.

Utskottet anser det vara angeläget att utredning av brott mot unga brottsoffer bedrivs skyndsamt. Som JO anfört måste särskilt stora krav på aktivitet från en förundersökningsledares sida kunna ställas i de fall en i lag eller annan författning fastlagd tidsfrist gäller. Utskottet kan konstatera att det finns en tydlig författningsreglering på området, vilken självklart ska följas av myndigheterna. Något angeläget behov av att ytterligare strama upp denna reglering kan utskottet inte för närvarande se. Utskottet utgår från att Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten noga följer utvecklingen i denna fråga och om erforderligt vidtar åtgärder. När det gäller frågan om snabbspår för utredning av mängdbrott kan utskottet konstatera att det för närvarande bedrivs en försöksverksamhet som utökats till att omfatta även Uppsala och Helsingborgs tingsrätter och förlängts till den 30 juni 2008. Det är enligt utskottet angeläget att fler typer av brott än vad som enligt den genomförda utvärderingen hittills aktualiserats omfattas av snabbspårsverksamheten. Utskottet kan i övrigt konstatera att det bedrivs ett ambitiöst och kraftfullt arbete under ledning av Rikspolisstyrelsen för att på olika sätt förbättra polisens förmåga att förebygga och utreda brott. Utskottet ser positivt på den utveckling som sker av polisens verksamhet. Motionerna Ju230, Ju282, Ju310, Ju312, Ju333 och Ju346 bör avslås av riksdagen i nu behandlade delar.

Hedersrelaterad brottslighet

I motion So385 (kd) förespråkas inrättande av en särskild informationsgrupp inom polisen rörande hedersrelaterat våld.

Åklagarmyndigheten (Utvecklingscentrum i Göteborg) redovisade i december 2006 ett regeringsuppdrag rörande en probleminventering av hedersrelaterat våld mot ungdomar. Uppdraget resulterade i en handbok, Hedersrelaterat våld. Åklagarmyndigheten anger i sin verksamhetsplan för år 2007 att den under året ska fortsätta med utbildningsverksamhet för åklagare, syftande till att åklagarna ska känna igen och kunna hantera situationen när våld är hedersrelaterat.

I årsredovisning för år 2006 anger Rikspolisstyrelsen att den har utarbetat ett underlag om hedersrelaterad brottslighet som ska läggas in i metodhandboken för utredning av grova våldsbrott (PUG). Erfarenheter från arbetet tillsammans med Åklagarmyndigheten i dess regeringsuppdrag har beaktats i metodhandboken som beräknas vara klart i början av 2007. Vidare anges att Stiftelsen Kvinnoforum på uppdrag av Rikspolisstyrelsen har utarbetat skriften Hedersnormer och hedersrelaterat våld som beskriver problemet. Rikspolisstyrelsen har gett ett utbildningsföretag i uppdrag att genomföra kompetensutveckling av berörd personal inom polisen vad gäller hantering av ärenden om våldtäkter och hedersrelaterat våld. Under

hösten 2005 utarbetade företaget ett utbildningsunderlag för polismyndigheternas personal. Drygt 40 interaktiva utbildningar har genomförts eller kommer att genomföras vid polismyndigheterna under år 2007. Stiftelsen Kvinnoforum har fått i uppdrag av Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten att göra en utbildningsfilm om levnadssätt och hedersnormer (s. 74).

Regeringen har i Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för år 2007 gett Rikspolisstyrelsen i uppdrag att vidta åtgärder för att öka polisens kompetens och förmåga att förebygga, upptäcka och utreda hedersrelaterad brottslighet. I regleringsbrevet anges vidare att Rikspolisstyrelsen ska vidta åtgärder för att säkerställa att det inom varje polismyndighet finns tillgång till kvalificerad kompetens att ge brottsoffer relevant information om de insatser som finns tillgängliga för brottsoffer i samhället.

Utskottet ser allvarligt på brott med hedersmotiv. Det framstår som särskilt viktigt att polisens förmåga att upptäcka och utreda brott med hedersrelaterad problematik utvecklas. Utskottet är inte berett att ta ställning till på vilket sätt polisväsendet närmare bör organisera sitt arbete för att förbättra insatserna på området. Utskottet kan dock konstatera att insatser i denna riktning har initierats av regeringen genom det nämnda uppdraget till Rikspolisstyrelsen. Motion So385 bör avslås av riksdagen i nu behandlad del.

Utredning av krigsförbrytelser

I motion Ju289 (kd) påtalas att polisväsendets förmåga att utreda krigsförbrytelser måste förbättras. I motion Ju374 (fp) föreslås att det inrättas en särskild enhet vid Rikskriminalpolisen för utredning av krigsförbrytelser.

Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen och Migrationsverket tillsatte i augusti 2006 gemensamt en arbetsgrupp med representanter från de tre myndigheterna med uppgift att se över frågor kring utredning och lagföring av vissa internationella brott och att lämna förslag på åtgärder som kan utveckla verksamheten. Arbetsgruppen avlämnade i januari 2007 rapporten Internationella förbrytare i Sverige – Att spåra upp, utreda och lagföra förövare av folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och vissa andra grova internationella brott. I rapporten föreslås att det inrättas en samordnande och utredande central enhet vid Rikskriminalpolisen. Enheten ska aktivt spåra upp förövare och utreda brott mot de internationella humanitära lagarna samt utomlands begångna brott med en straffskala som inte understiger fängelse i fyra år, det vill säga de allra allvarligaste internationella brotten. Det föreslås vidare att Åklagarmyndigheten ska anpassa sin verksamhet till denna enhet, koncentrera antalet åklagare som arbetar med brottstypen och placera dessa åklagare vid Internationella åklagarkammaren i Stockholm, för ett mycket nära samarbete med den centrala enheten inom Rikskriminalpolisen. Det föreslås också att Migrationsverket ska utse en ansvarig kontaktperson, som ska fungera som

en länk mellan de brottsbekämpande myndigheterna och Migrationsverket. Slutligen föreslås aktiva utbildningsinsatser, delvis gemensamma, för de tre myndigheterna.

Rapporten bereds inom Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Migrationsverket.

I detta sammanhang kan också nämnas Internationella straffrättsutredningens betänkande Internationella brott och svensk jurisdiktion (SOU 2002:98). I utredningen föreslås att svensk domstol ska ha rätt att döma för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser med stöd av universalitetsprincipen, dvs. oberoende av var eller av vem som sådana brott begåtts. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att krigsförbrytelser i olika former beivras och kan se att Sverige har en viktig roll att fylla i detta arbete. Utskottet välkomnar det arbete som bedrivs inom Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten och Migrationsverket för att förbättra myndigheternas förmåga att utreda och beivra sådan brottslighet. Utskottet vill inte föregripa detta arbete och inte heller den beredning som pågår inom Regeringskansliet. Utskottet avstyrker bifall till motionerna Ju289 och Ju374.

Trafikövervakning

I motion T420 (mp) anförts att Rikspolisstyrelsen bör åläggas ett återrapporteringskrav rörande hastighetsövervakningens kvantitet och kvalitet.

Rikspolisstyrelsen har antagit en strategi och en handlingsplan för polisens trafiksäkerhetsarbete. Strategin och handlingsplanen började gälla våren 2006. Tanken är att ett likvärdigt trafiksäkerhetsarbete ska etableras i hela landet. Arbetet baseras på en långsiktig nationell strategi och årliga verksamhetsplaner. Polisen ska använda ett enhetligt arbetssätt som bygger på Polisens metod för planering och uppföljning av verksamhet, och genomförandet ska ske enligt Polisens underrättelsemodell. Fler kontroller ska genomföras i trafiken för att påverka trafikanternas beteenden. Kontrollerna ska utföras av alla uniformerade poliser i yttre tjänst som en del i den övriga brottsbekämpningen. Det förebyggande arbetet ska öka i omfattning så att farliga situationer kan motverkas. I det arbetet ska samverkan ske både inom polisväsendet och med externa aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Utskottet kan konstatera att ett målmedvetet arbete pågår på detta område inom polisväsendet. Utskottet ser positivt på Rikspolisstyrelsens nya strategi och handlingsplan för polisens trafiksäkerhetsarbete. Genom det nya arbetssättet bör det finnas förutsättningar för att öka antalet kontroller i trafiken och även att förbättra kvaliteten på dessa. Utskottet ser för närvarande inte behov av att Rikspolisstyrelsen åläggs ett särskilt återrapporteringskrav i denna fråga. Motion T420 bör avslås av riksdagen i nu behandlad del.

Effektivisering av polisens verksamhet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet behandlar i detta avsnitt motionsyrkanden om effektivisering av polisens verksamhet samt polisens kostnader för evenemangsbevakning. Utskottet föreslår, med hänvisning till pågående beredning och vidtagna åtgärder, att motionsyrkandena avslås. Jämför reservationerna 4 (v) och 5 (mp).

Allmänt

I motion Ju343 (v) påtalas att en översyn av polisens organisation bör göras med fokus på ett mer effektivt resursutnyttjande. I samma motion anförs att det bör skapas en central inköpsfunktion för polisen.

Utskottet har tidigare i detta betänkande redogjort för polisens arbete med metodutveckling och effektivisering av den brottsförebyggande och utredande verksamheten.

Rikspolisstyrelsen har fr.o.m. år 2006 inrättat en central upphandlingsorganisation. Avsikten med denna är att stärka samordningen och att utveckla kompetensen inom polisens inköps- och upphandlingsverksamhet samt tillgodose kravet på en kontinuerlig uppföljning. Den centrala upphandlingsorganisationen ansvarar för all upphandling av varor, tjänster och byggtreprenader för polisen. Det kan noteras att samordning av inköp i förekommande fall även skett med polismyndigheter i de nordiska grannländerna.

Utskottet har behandlat liknande yrkanden tidigare, senast hösten 2005. Utskottet konstaterade då när det gällde frågan om central upphandlingsfunktion att ett sådant arbete pågick (bet. 2005/06:JuU1 s. 52 f.).

Utskottet instämmer i vad motionärerna anför om intresset av att polisens verksamhet bedrivs så effektivt som möjligt. Det arbete som bedrivs inom Rikspolisstyrelsen har också den inriktningen. I det arbetet ingår bl.a. organisatoriska överväganden. Utskottet kan därför inte se något behov av ett tillkännagivande från riksdagen i denna fråga. Utskottet kan vidare konstatera att motionsyrkandet om en central inköpsfunktion för polisväsendet i huvudsak är tillgodosett. Motion Ju343 bör avslås i nu behandlade delar.

Polisens kostnader för evenemangsbevakning

I motion Ju372 (mp) anförs att reglerna om polisens möjligheter att ta betalt för evenemangsbevakning bör förtydligas.

Enligt 2 kap. 16 § ordningslagen (1993:1617) ska den som anordnar en allmän sammankomst eller offentlig tillställning svara för att det råder god ordning vid sammankomsten eller tillställningen. Polismyndigheten får med-

delar de villkor som behövs för att upprätthålla ordning och säkerhet. Villkoren får innefatta skyldighet för anordnaren att anlita personal, exempelvis ordningsvakter.

Vidare gäller enligt 2 kap. 26 § samma lag att den som i vinstsyfte anordnar en offentlig tillställning som huvudregel ska ersätta polismyndighetens kostnader för att hålla ordning vid tillställningen. Ersättningsskyldigheten gäller dock inte sådana ideella föreningar som är skattebefriade enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Utskottet har inhämtat att Polismyndigheten i Stockholms län i december 2006 gjorde en framställning till Rikspolisstyrelsen om att en översyn bör göras av bestämmelsen i 2 kap. 26 § ordningslagen om kostnader för ordningshållning. I framställningen anförs att Rikspolisstyrelsen bör ta upp denna fråga om översyn av regelverket med Justitiedepartementet.

Utskottet har vidare inhämtat från Rikspolisstyrelsen att en kartläggning av tillämpningen av reglerna om debitering av kostnader för evenemangsbevakning har genomförts. Rikspolisstyrelsen har i en enkät tillfrågat samtliga polismyndigheter hur reglerna om debitering av kostnader för evenemangsbevakning tillämpas. Utifrån enkätsvaren avser Rikspolisstyrelsen att ta ställning till om det finns ett behov av att genom styrning skapa mer enhetlighet i tillämpningen. Härefter har Polismyndigheten i Stockholms län i december 2006 lämnat in en begäran till Rikspolisstyrelsen om att Rikspolisstyrelsen ska göra en framställan till Justitiedepartementet om att en översyn genomförs av bestämmelsen i 2 kap. 26 § ordningslagen. Polismyndigheten i Stockholms län pekar i sin begäran på att polisens kostnader för ordningshållning i samband med idrottsevenemang, t.ex. fotbollsderbymatcher, är stora och att det inte finns möjlighet att debitera idrottsklubbarna för ordningshållningen i samband med matcher. Polismyndigheten anför att det finns anledning att pröva om undantag bör göras från den principiella betalningsfriheten för ideella föreningar i särskilda fall då det föreligger risk för allvarliga ordningsstörningar och om föreningarna i sådana fall ska svara för en del av kostnaderna. Framställningen från Polismyndigheten i Stockholms län har skickats ut på remiss av Rikspolisstyrelsen till några andra polismyndigheter, däribland Polismyndigheten i Västra Götaland, varefter frågan kommer att beredas inom Rikspolisstyrelsen.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat motionsyrkanden som tagit sikte på polisens kostnader för bevakning av olika evenemang. Senast gjordes detta våren 2006 (bet. 2005/06:JuU14 s. 18 f.) då utskottet bl.a. ansåg att den pågående kartläggningen inom Rikspolisstyrelsen inte borde föregripas.

Utskottet instämmer i vad motionärerna anför om det angelägna i att polisens resurser används så effektivt som möjligt. Rörande de polisresurser som tas i anspråk i samband med större idrottsevenemang och i synnerhet sådana där det förekommer ordningsstörningar kan det diskuteras om staten borde stå för hela kostnaden. Särskilt påtagligt blir denna

frågeställning i fall då ideella föreningar bedriver affärsmässig elitverksamhet som för med sig stora ordningsstörningar. Mot bakgrund av den pågående beredningen inom Rikspolisstyrelsen finner utskottet inte anledning att nu ta något initiativ i denna fråga. Utskottet avstyrker bifall till motion Ju372 i nu behandlad del.

Polisens samverkan, m.m.

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlas motionsyrkanden om bl.a. Tullverkets och Kustbevakningens polisiära befogenheter samt polisens samverkan med andra myndigheter. Utskottet föreslår att samtliga motionsyrkanden avslås. Utskottet hänvisar därvid i huvudsak till pågående beredning och verksamhet som bedrivs inom polisorganisationen. Jämför reservation 6 (v).

Polisiära befogenheter för andra myndigheter än polisen

I motionerna Ju310 (fp) och Sk247 (c) anförs att Tullverkets personal mer allmänt bör ges utökade polisiära befogenheter. I motion Ju327 (fp) anförs att Tullverkets personal bör ges rätt att utföra alkoholtest i färjelägen. I motion Ju212 (fp) pekar motionärerna på att bilinspektörer bör ges befogenhet att ta alkoholutandningsprov.

I lagen (2000:1225) om straff för smuggling återfinns bestämmelser om Tullverkets befogenheter att i den brottsbekämpande verksamheten bedriva förundersökning och använda vissa tvångsmedel. I 19 § anges sålunda att Tullverket får fatta beslut om att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken angående brott enligt smugglingslagen samt vissa brott enligt narkotikastrafflagen (1968:64) och lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller i sådant fall Tullverket. Tullverket ska förordna särskilda befattningshavare i verket att fullgöra verkets uppgifter.

Är saken inte av enkel beskaffenhet, ska ledningen av förundersökningen övertas av åklagaren så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren ska även annars överta ledningen, när detta är påkallat av särskilda skäl. När en förundersökning leds av en åklagare, får åklagaren anlita biträde av Tullverket. Åklagaren får också uppdra åt tjänstemän vid verket att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet.

Innan förundersökning har hunnit inledas, får en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen i enlighet med vad som föreskrivs i 23 kap. 3 § tredje stycket rättegångsbalken hålla förhör och vidta andra utredningsåtgär-

der som är av betydelse för utredningen. Vidtagna åtgärder ska så snart som möjligt anmälas för den som har rätt att leda förundersökning rörande brottet (20 §).

En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har beträffande sådana brott för vilka Tullverket får besluta om att inleda förundersökning samma befogenhet som en polisman att enligt 24 kap. 7 § första stycket rättegångsbalken gripa den som misstänks för brott. Vad som föreskrivs i rättegångsbalken om befogenheter och skyldigheter i förhållande till den som gripits gäller för tjänstemannen i samma utsträckning som för en polisman samt för Tullverket i samma utsträckning som för en polismyndighet (21 §). En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har för dessa brott samma befogenhet som en polisman att enligt 27 kap. 4 § rättegångsbalken ta egendom i beslag (22 §). En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har vidare samma befogenhet som en polisman att enligt 28 kap. 5 § rättegångsbalken göra husrannsakan utan förordnande från rätten eller åklagaren (26 §). En tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen har också vissa befogenheter att besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning (27–28 §§).

Ytterligare bestämmelser om Tullverkets brottsbekämpande befogenheter finns i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen samt i tullagen (2000:1281).

Gränskontrollutredningen avlämnade i november 2004 betänkandet Gränskontrolllag – effektivare gränskontroll (SOU 2004:110). Utredningens uppgift var att utvärdera Sveriges medlemskap i Schengen, och därvid ur ett brottsförebyggande och brottsbekämpande perspektiv samt ett migrationsperspektiv se över och utvärdera nuvarande ordning med personkontroll vid våra gränser. Utredningen föreslår bl.a. att det i författning tydligt anges att polisen har huvudansvaret för personkontrollen och att Kustbevakningen har ett självständigt ansvar för personkontrollen till sjöss. Vidare föreslår utredningen att Tullverket och Kustbevakningen i övrigt ges ett ökat ansvar för personkontrollen. Rikspolisstyrelsen, såsom den ytterst ansvariga myndigheten, föreslås få behörighet att närmare bestämma om ansvarsfördelning och samverkan i övrigt. Som en samlad beteckning för polisen, Tullverket och Kustbevakningen föreslår utredningen definitionen gränskontrollmyndighet. Tullverket och Kustbevakningen bör enligt utredningen, när de utgör gränskontrollmyndighet, få samma befogenheter som polisen. Personkontroll ska bedrivas på hela det svenska territoriet, dvs. både vid inre och yttre gräns och – såvitt avser den inre utlänningskontrollen – överallt i landet. Liksom för personkontroll i samband med passerande av gräns föreslår utredningen att polisen ska ha huvudansvaret för den inre utlänningskontrollen och att Kustbevakningen ska ha ett självständigt ansvar till sjöss. Kustbevakningen samt Tullverket och Migrationsverket ska i övrigt på ett mer tydligt sätt medverka i kontrollen. Syftet med personkontroll i form av en inre utlänningskontroll föreslås bli utvidgat, på så sätt att kontrollen ska inriktas på att förhindra och bekämpa alla överträ-

delser och brott mot utlänningslagens bestämmelser, och således omfatta även svenska medborgare. Härutöver bör också brottet människohandel omfattas av inre utlänningskontroll. Utredningen föreslår också, för att skapa en mer effektiv informationsöverföring mellan olika myndigheter med ansvar för gränskontroll, att en nationell underrättelseverksamhet inom polisen och en för alla gränskontrollmyndigheter gemensam underrättelsefunktion inrättas. Vidare bör ett för hela Sverige gemensamt underrättelsesregister samt brottsanmälnings- eller spaningsregister upprättas. Slutligen föreslås en författningsreglerad uppgiftsskyldighet inom och mellan gränskontrollmyndigheterna samt mellan dessa myndigheter och Migrationsverket. Härigenom skulle de främsta nuvarande hindren i sekretesslagen och registerförfattningarna bortfalla. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

I detta sammanhang kan även nämnas att riksdagen hösten 2005 behandlade propositionen Tullverkets brottsbekämpning – Effektivare uppgiftsbehandling (prop. 2004/05:164, bet. 2005/06:SkU3, rskr. 2005/06:12). Propositionen innehöll förslag till en ny lag om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet som ersatte lagen (2001:85) om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Genom lagändringarna gjordes en anpassning till den tekniska utvecklingen och de ökade kraven på effektivitet inom Tullverket. De från integritetssynpunkt yttre ramarna för behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet slogs fast i lag, däribland ändamålen med behandlingen och de begränsningar som ska gälla för användningen av uppgifter. Lagändringarna innebar bl.a. att Tullverket får bättre möjligheter än i dag att i sin brottsbekämpande verksamhet använda sig av information som finns i tuldatabasen. Vidare ges andra brottsbekämpande myndigheter i större utsträckning åtkomst till Tullverkets register. Lagen gäller i stället för personuppgiftslagen (1998:204) och innehåller hänvisningar till de bestämmelser i personuppgiftslagen som ska vara tillämpliga på Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Lagändringarna trädde i kraft den 1 december 2005.

Rattfylleriutredningen överlämnade i april 2006 slutbetänkandet Ökade möjligheter till trafiknykterhetskontroller vid gränserna (SOU 2006:47). I betänkandet föreslås att tjänstemän vid Kustbevakningen och Tullverket ska ges befogenhet att ta alkoholutandningsprov, både sällningsprov och bevisprov, enligt lagen (1976:1090) om alkoholutandningsprov och utföra ögonundersökningar enligt lagen (1999:216) om ögonundersökning vid misstanke om vissa brott i trafiken. De ska ha samma möjligheter att använda tvångsmedel som en polisman har i motsvarande situation. Vidare anförs i utredningen att eftersom ett positivt resultat i ett sällningsprov innebär en skälig misstanke om rattfylleribrott, bör Kustbevakningen respektive Tullverket få fatta beslut om att inleda förundersökning avseende misstanke om sådant brott. Kustbevakningen bör också få inleda förundersökning avseende misstanke om sjöfylleri. Vidare föreslås den möjlighet att tillfälligt omhänderta bl.a. fordonsnycklar som tillkommer en polisman

enligt 24 a § polislagen (1984:387) också omfatta de tjänstemän vid Kustbevakningen och Tullverket som får ta alkoholutandningsprov och utföra ögonundersökningar. Utredningen föreslår vidare att de tjänstemän vid Kustbevakningen och Tullverket, på samma sätt som en polisman i motsvarande situation, ska kunna omhänderta ett körkort eller annan behörighetshandling enligt 5 kap. 7 § första stycket 1 och 2 körkortslagen (1998:488). Det innebär att samma trafiksäkerhetsåtgärder kan vidtas av dessa tjänstemän som av en polisman bl.a. i en situation då ett bevisprov visar en alkoholkoncentration om 0,25 milligram per liter i utandningsluften eller mer och körkortet med sannolikhet kommer att återkallas på grund härav. En bilinspektör föreslås också få rätt att ta alkoholutandningsprov, dock endast i form av sällningsprov. Om ett sällningsprov visar positivt resultat ska en polisman ta över förfarandet och genomföra bevisprovet.

Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. En proposition om rattfylleri och sjöfylleri, som omfattar beredningsunderlaget från Rattfylleriutredningens båda betänkanden, har aviserats till våren 2007.

Utskottet har behandlat liknande yrkanden tidigare, senast våren 2006. Utskottet hänvisade då till pågående utredningsarbete och pågående beredning (bet. 2005/06:JuU14 s. 19 f.).

Utskottet konstaterar att regeringen har aviserat en proposition som behandlar frågor som omfattas av motionsyrkandena. Behandlingen av den kommande propositionen bör inte föregripas. Riksdagen bör därför avslå motionerna Ju212, Ju310, Ju327 och Sk247 i nu behandlade delar.

Polisens samverkan internt och med andra myndigheter m.m.

I motion Ju293 (m) anförs att det i ekobrottsbekämpningen i större utsträckning bör vara möjligt att utbyta information mellan myndigheter. I motion Ju310 (fp) förs liknande resonemang. Motionärerna anför att sekretessreglerna bör ses över i syfte att underlätta för brottsbekämpande myndigheter att lämna information mellan sig. I den senare motionen förespråkas även mer allmänt ett bättre samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter. I motion Ju385 (s) anförs att samverkan mellan polis och tull bör utvecklas. I motion Ju311 (fp) föreslås inrättande av ett nationellt underrättelsecentrum. I samma motion föreslås också inrättande av ett svensk-danskt tull- och poliskommando i Öresundsregionen.

I motionerna Ju367 (mp, v, c, fp) och K312 (v) förespråkas ett utvecklat samarbete mellan polis och HBT-organisationer.

Kriminalunderrättelseverksamhet bedrivs inom polisväsendet såväl på central nivå – vid Rikskriminalpolisen och Säkerhetspolisen – som ute på polismyndigheterna. Kriminalunderrättelseverksamhet bedrivs också inom t.ex. Tullverket och Kustbevakningen.

Vid Rikskriminalpolisen bedrivs sedan en tid ett arbete med att inrätta ett nationellt underrättelsecentrum. Det sker genom att Rikskriminalpolisens utvidgar sitt samarbete med andra myndigheter. Tanken är att mellan

åtta och tolv myndigheter inom två år ska vara representerade i det nya nationella underrättelsecentret, som arbetar mot den grova, organiserade brottsligheten. Företrädare för Tullverket, Skatteverket, Kustbevakningen, Kronofogdemyndigheten och Kriminalvården har samlokaliseras i Rikskriminalpolisens lokaler. Myndigheterna delar med sig av information till varandra i den utsträckning gällande sekretesslagstiftning tillåter. Syftet är bl.a. att bättre och mer kraftfullt kunna bekämpa den organiserade och systemhotande brottsligheten. Tanken är att genom en snabbare och tydligare väg för informationsflödet ge ett bättre underlag för kriminalunderrättelseanalys.

Beredningen för rättsväsendets utveckling (BRU) överlämnade i februari 2006 sitt slutbetänkande, Ett effektivare brottmålsförfarande – några ytterligare åtgärder (SOU 2005:117) till regeringen. I betänkandet föreslår beredningen bl.a. att sekretess till skydd för enskilda i den brottsbekämpande verksamheten aldrig ska hindra att en uppgift lämnas från en brottsbekämpande myndighet till en annan sådan myndighet. De myndigheter som har sådana brottsbekämpande uppgifter är de olika polismyndigheterna, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Tullverket och Kustbevakningen. I utredningen anförs att sekretesslagen redan i dag ger stort utrymme för uppgiftsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna, men det har visat sig att de bedömningar som måste göras skapar osäkerhet som innebär att myndigheterna avstår från viktigt uppgiftsutbyte. Den osäkerheten föreslås undanröjd genom ändringar i sekretesslagen. Betänkandet har remissbehandlats och bereds inom Regeringskansliet.

I detta sammanhang är även det ovan berörda betänkandet från Gränskontrollutredningen (SOU 2004:110) relevant. Som nämnts ovan bereds även det betänkandet inom Regeringskansliet.

I polisens årsredovisning för år 2006 redovisar Rikspolisstyrelsen olika åtgärder som vidtagits för att förebygga och utreda hatbrott mot bl.a. homo- och bisexuella samt transpersoner. Polismyndigheterna har under året vidtagit ett antal brottsförebyggande åtgärder och strategier speciellt riktade mot hatbrott. Utbildningsinsatser av medarbetare har skett vid flera av polismyndigheterna. En förutsättning för att nå framgång i arbetet med att förebygga hatbrott är enligt Rikspolisstyrelsen polisens samverkan med berörda aktörer som RFSL, skola, externa organisationer och kommuner (s. 20). De vanligaste åtgärderna för att förbättra kvaliteten på utredningsverksamheten är enligt Rikspolisstyrelsen att förbättra de initiala åtgärderna och att ha kvalificerade förundersökningsledare (s. 50). Beträffande personalens kompetens på området anför Rikspolisstyrelsen att den under år 2007 avser att påbörja arbetet med att utveckla metoder för mångfaldskompetens i syfte att förebygga hatbrott (s. 81).

I detta sammanhang kan nämnas att det i Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för år 2007 anges att Rikspolisstyrelsen tillsammans med Åklagarmyndigheten ska säkerställa att hatbrottsmotiv identifieras och utreds så tidigt som möjligt vid utredningar av brott där det kan finnas ett sådant motiv.

Utskottet har tidigare behandlat frågan om ökat samarbete mellan polisen och HBT-organisationer, senast våren 2006 (bet. 2005/06:JuU14 s. 23). Utskottet stod då fast vid tidigare uttalanden om att utskottet var övertygat om att polisen i framtiden samverkar med HBT-organisationer i syfte att få till stånd ökat kunskapsutbyte och i förlängningen stärka förtroendet för polisen bland dessa grupper.

Utskottet kan instämma i det mesta som motionärerna anför om betydelsen av att polisen samarbetar och samverkar med andra myndigheter. Ett särskilt problem i samarbetet mellan myndigheter i brottsbekämpande syfte är de sekretessregler som uppställs och som i vissa fall kan förhindra att uppgifter lämnas mellan myndigheter. Utskottet kan se ett mervärde i att uppgifter i större utsträckning kan delas mellan olika brottsbekämpande myndigheter. I slutbetänkandet från BRU presenteras också sådana förslag. Beredningen av det betänkandet bör inte föregripas. Utskottet kan vidare konstatera att en mer samordnad nationell kriminalunderrättelseverksamhet – något som efterfrågas i motion Ju311 – är under uppbyggnad med Rikskriminalpolisen som huvudman. Utskottet instämmer också i vad som anförts i motionerna Ju367 och K312 om utveckling av samarbetet mellan polis och HBT-organisationer. Som utskottet tidigare anför i den frågan utgår utskottet från att polisen samverkar med bl.a. HBT-organisationer för att öka kunskapen och stärka förtroendet för polisen. Som redovisas ovan bedrivs också åtgärder inom polisorganisationen för att öka kompetensen på detta område. Utskottet avstyrker bifall till motionerna Ju293, Ju310, Ju311, Ju367, Ju385 och K312 i nu behandlade delar.

Polisutbildningen, m.m.

Utskottets förslag i korthet

I avsnittet behandlas olika motionsyrkanden om antagningen till och innehållet i polisutbildningen. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna främst med hänvisning till pågående utredningsarbete. Jämför reservationerna 7 (v), 8 (s, v) och 9 (v).

I motion Ju271 (fp) anförts att de lokala polismyndigheterna bör ges ökat inflytande över antagningen till polisutbildningarna. I motionerna Ju304 (kd) och Ju343 (v) anförts att det är angeläget att säkerställa en god rekrytering av poliser till glesbygd. I motion A270 (v) anförts att rekryteringen till rättsväsendet av personer med utländsk bakgrund bör öka. I motion Ju343 (v) påtalas behovet av att använda civilanställdas kompetens effektivt inom polisen.

I motionerna Ju253 (s), Ju343 (v) och Ju377 (s) anförts att polisutbildningen bör göras om till en högskoleutbildning. I motion Ju363 (s) förespråkas mer inslag av forskningsresultat i polisutbildningen. I motion

Ju353 (m) påtalas behovet av att utvärdera och förbättra grundutbildningen för poliser. I samma motion föreslås vidare bl.a. införandet av en mer formaliserad och centraliserad vidareutbildning för poliser. I motion Ju312 (v) anføres att utbildning i förhörsteknik och viktimologiska reaktioner bör bli obligatorisk i polisutbildningen. I motion Ju253 (s) pekas på att utbildningen i bilkörning inom polisutbildningen bör förbättras. I motionerna Ju211 (fp) och Ju362 (kd) anføres att det bör tas fram etiska riktlinjer för poliser, medan motionärerna bakom motion Ju343 (v) förespråkar vidareutbildning i frågor om etik och moral. I motion Ju362 (kd) förespråkas obligatorisk utbildning i etikfrågor och religionskunskap inom polisutbildningen.

En särskild utredare tillkallades i januari 2006 med uppdrag att se över frågor relaterade till polisutbildningen. Utredningen antog namnet Polisutbildningsutredningen. I utredarens uppdrag ingick att lämna förslag till hur polisutbildningen helt eller delvis skulle kunna omvandlas till en högskoleutbildning så att den anpassas till de bestämmelser som gäller för en högskoleutbildning enligt högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) och andra relevanta författningar. Utredaren skulle bl.a. belysa vilka konsekvenser en övergång till en formell högskoleutbildning får för Rikspolisstyrelsens möjlighet att bestämma över utbildningens innehåll. Utredningsarbetet skulle ha redovisats senast den 31 januari 2007 (dir. 2006:10).

Regeringen beslutade den 21 december 2006 att Polisutbildningsutredningen skulle upphöra. Utredaren fick samtidigt i uppdrag att lämna en skriftlig sammanställning av det grundmaterial som utredningen tagit fram.

En sammanställning av det grundmaterial som Polisutbildningsutredningen hade tagit fram överlämnades i form av en rapport till justitieministern den 31 januari 2007. I rapporten anför utredaren att det skulle vara enkelt att infoga polisutbildningen i högskolans regelverk. Huvudmannskapet för utbildningen skulle då övergå till Utbildningsdepartementet, och utbildningen bedrivs vid universitet och högskolor. En ny yrkesexamen – polisexamen – skulle inrättas på grundnivå. Vidare konstateras i rapporten att tester och intervjuer för att garantera att rätt personer tas in på utbildningen skulle kunna användas även inom högskolan. Antagning till polisutbildning skulle dock inte vara liktydigt med garanterad anställning som polis, vilket i dag i praktiken är fallet. Teori och praktik kan i högskolan tydligare knytas ihop, och med verksamhetsförlagd utbildning i flera perioder sker nödvändig växelverkan mellan högskolan och polisen. En campusförlagd polisutbildning skulle också ge större möjligheter till samverkan mellan olika utbildningar vilkas studenter kommer att samarbeta i sitt yrkesliv. En högskoleanpassning av polisutbildningen skulle enligt utredaren innebära att högre krav ställs i utbildningen, något som efterlyses från flera håll. Dessutom skulle studenternas tidigare akademiska studier och andra erfarenheter kunna tas till vara på ett bättre sätt. En polisutbildning som ger akademiska poäng och examen är användbar även för studenter

som inte får arbete inom polisen, då poängen kan räknas in i andra utbildningar. Enligt utredaren skulle polisforskning bättre kunna bedrivas vid universitet och högskola. Vidare anges i rapporten att en polisutbildning inom högskolan på sikt skulle kunna leda till att ett eget forskningsområde byggs upp, som både kan ge utbildningen en starkare vetenskaplig grund och utveckla polisverksamheten utifrån beprövad erfarenhet. Polisens mål att anställa fler kvinnor, fler med utländsk bakgrund och att kunna rekrytera poliser till mindre orter, landsbygd och glesbygd skulle enligt utredaren snabbare kunna nås med polisutbildning förlagd bl.a. till lärosäten som visar omvittnat goda resultat med bredare rekrytering. En polisutbildning inom högskolan skulle enligt utredaren innebära en betydande kostnadsminskning och en stärkt kvalitetskontroll.

Den 21 december 2006 tillkallade regeringen en ny särskild utredare med nya utredningsdirektiv rörande polisutbildningen. Utredaren ska enligt direktiven lämna förslag till hur den nuvarande polisutbildningen bör reformeras. Syftet är enligt direktiven att säkerställa att enskilda poliser och polisorganisationen som helhet motsvarar de krav som ställs på polisverksamheten och på de förhållningssätt som ska styra arbetet. Uppdraget innebär att utredaren ska kartlägga och analysera hur kraven på polisverksamheten och därmed på poliserna kan komma att förändras jämfört med situationen i dag. Med det som utgångspunkt ska utredaren genomföra en granskning av dagens polisutbildning vad avser antagningskrav, rekryteringsprocess och grund- och vidareutbildning. Utredaren ska kartlägga och analysera de behov och förväntningar som finns på polisorganisationen i fråga om etnisk mångfald, jämställdhet, polisverksamhet i glesbygd och i storstad och en breddad rekrytering till polisyrket. I uppdraget ingår också att överväga de andra frågor som aktualiseras med anledning av uppdraget. Som en del i arbetet ska utredaren inhämta information om polisutbildningar i andra relevanta länder för att, i de fall detta är motiverat, ta till vara kunskap och erfarenheter. Utredaren ska lämna förslag till hur förändringarna ska genomföras. Utredaren ska beakta de överväganden och förslag som redovisas i delbetänkandet Läget i rättsväsendet och förslag till fortsatta reformer inom brottsutredningsverksamheten m.m. (SOU 2003:114) avseende kriminalpolisutbildning och behovet av en breddad rekrytering till den brottsutredande verksamheten. Utredaren ska utifrån de identifierade kraven och granskningen av polisutbildningen lämna förslag till hur denna bör reformeras. Utredaren ska samråda med berörda myndigheter samt ta till vara de erfarenheter som gjorts av den nedlagda Polisutbildningsutredningen. Den första delen av uppdraget, som handlar om att identifiera de krav som kommer att ställas på polisverksamheten, ska redovisas senast den 30 april 2007. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 mars 2008 (dir. 2006:139).

Rikspolisstyrelsen anger i budgetunderlaget för åren 2008–2010 att Rikspolisstyrelsen i avvaktan på utredningsresultatet rörande polisutbildningen kommer att arbeta aktivt med att säkerställa att polisutbildningen

utbildar poliser med relevant kompetens för att uppfylla polisens övergripande mål och uppdrag. För polisutbildningen kommer antagningskraven att ses över, t.ex. ska svenskaprovet moderniseras och anpassas till dagens språkbruk. Grundutbildningen ska sedan anpassas till de förändrade antagningskraven. Uppföljningen och lämplighetsbedömningen av studenter under hela utbildningstiden ska styras upp och tydliggöras. Grundutbildningen ska ses över i sin helhet för att försäkra att utbildningen utvecklas i takt med verksamhetens behov och för att skapa ökad samstämmighet mellan utbildningsorterna. I detta arbete kommer bl.a. utbildnings- och kursplaner att uppdateras, ytterligare behov av färdighetsämnen inventeras och formerna för distansutbildning ses över. Vad gäller polisens fort- och vidareutbildningar kommer flera av de nationellt planerade utbildningarna att spridas geografiskt för att möta behovet av närhet till utbildning. Antalet funktionsutbildningar kommer att utökas. Vidare anför Rikspolisstyrelsen i budgetunderlaget att styrelsen avser att ta initiativ till att ca 300 civila specialister anställs vid polismyndigheterna under år 2007. Vidareutveckling av de civilanställda samt en vidareutveckling av deras arbetsuppgifter ger enligt Rikspolisstyrelsen en kompetensförstärkning inom polisen.

I detta sammanhang kan även nämnas att Beredningen för rättsväsendets utveckling (BRU) i delbetänkandet Läget i rättsväsendet och förslag till fortsatta reformer inom brottsutredningsverksamheten m.m. (SOU 2003:114) behandlade vissa frågor om kriminalpolisutbildning och behovet av en breddad rekrytering till den brottsutredande verksamheten. I betänkandet föreslås att regeringen ska ge Rikspolisstyrelsen i uppdrag att närmare utforma en ny enhetlig vidareutbildning för kriminalpolisverksamhet. Betänkandet bereds i nu relevanta delar inom Regeringskansliet.

Utskottet har behandlat liknande motionsyrkanden om rekrytering till och utbildning på polisutbildningen tidigare, senast våren 2006. Utskottet avstyrkte då motionsyrkanden med hänvisning till kommande utredningsarbete (bet. 2005/06:JuU14 s. 24 f.). När det gäller frågan om effektivt användande av civilanställdas kompetens behandlade utskottet liknande yrkanden hösten 2005. Utskottet anförde att det utgick från att man inom polismyndigheterna löpande överväger vilka uppgifter som kan utföras av civil personal (bet. 2005/06:JuU1 s. 52 f.).

Utskottet välkomnar det utredningsarbete rörande polisutbildningen som bedrivs. Utskottet anser det angeläget att arbetet har ett brett anslag och att en utgångspunkt för utredningsarbetet tas i vilka krav som i framtiden ställs på polisverksamheten i stort och på de poliser som ska arbeta i den. Självfallet bör utredaren ta till vara de erfarenheter som gjorts av den tidigare utredaren av polisutbildningen, något som också anges i utredningsdirektiven. Utskottet ser positivt på att Rikspolisstyrelsen – i avvaktan på utredningsarbetet och kommande beredning – arbetar aktivt med att säkerställa att polisutbildningen utbildar poliser med relevant kompetens för att uppfylla polisens övergripande mål och uppdrag. Huruvida polisutbildningsverksamheten bör bedrivas separat eller som en universitets- eller högsko-

leutbildning är utskottet inte berett att nu ta ställning till. I avvaktan på utredningsresultatet är utskottet inte heller i övrigt berett att ta ställning till de sakfrågor om rekrytering av poliser och polisutbildning som framförs i nu behandlade motioner. När det gäller effektivare användande av civilanställdas kompetens inom polisen har utskottet i dag ingen annan uppfattning än när frågan senast behandlades. Motionerna Ju211, Ju253, Ju271, Ju304, Ju312, Ju343, Ju353, Ju362, Ju363, Ju377 och A270 bör avslås av riksdagen i nu behandlade delar.

Tillsyn över polisen, m.m.

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlas ett motionsyrkande om s.k. internutredningar samt ett motionsyrkande om handledning av polisens personal. Utskottet föreslår, med hänvisning till pågående beredningsarbete och tidigare tillkännagivande, att riksdagen avslår motionsyrkandena. Jämför reservationerna 10 (v) och 11 (v).

Brottsmisstänkta respektive dömda poliser m.m.

I motion Ju343 (v) föreslås att internutredningar mot poliser bör utföras av en fristående myndighet.

Brottsutredningar mot anställda inom polis- och åklagarväsendena är i dag organiserade enligt följande. Av 22 § lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA) framgår att en arbetsgivare under vissa förutsättningar är skyldig att göra en åtalsanmälan mot en arbetstagare som är skäligen misstänkt för att i sin anställning ha begått brott. I LOA finns dessutom bestämmelser om tjänsteförseelser och disciplinpåföljder. Regleringen i LOA gäller även för arbetstagare inom polisen och åklagarväsendet. För dessa gäller dessutom särskilda bestämmelser om skyldighet att anmäla eller utreda fel som begåtts i tjänsten. I 5 kap. polisförordningen (1998:1558) finns särskilda bestämmelser om handläggningen av anmälningar mot anställda inom polisen. Huvudregeln är att en sådan anmälan omedelbart ska överlämnas till åklagare för prövning av om en förundersökning ska inledas eller inte. Detsamma gäller om en person har skadats, antingen genom något som en anställd inom polisen gjort i tjänsten eller under tid som personen vistats i polisarrest, under förutsättning att skadan är allvarlig. Själva utredningsarbetet, som leds av åklagare, utförs huvudsakligen vid polismyndigheternas internutredningsenheter. Rikspolisstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om handläggningen av anmälningar mot anställda inom polisen (RPSFS 2000:19, FAP 403-2). När det gäller handläggningen av anmälningar mot bl.a. åklagare har Åklagarmyndigheten utfärdat föreskrifter (ÅFS 2005:7).

Kommittén om tillsynen över polis och åklagare avlämnade i april 2003 betänkandet Förstärkt granskning av polis och åklagare (SOU 2003:41). I betänkandet lämnas förslag om bl.a. en förstärkt ordinär tillsyn över polisen och åklagarväsendet och en förbättring av nuvarande ordning för handläggningen av och organisationen för anmälningar mot polisanställda. I utredningen pekas på behovet av en ambitiös tillsyn över polisen och åklagarväsendet. Det övergripande syftet med tillsynen är att bidra till att verksamheterna drivs på ett ur alla synvinklar optimalt sätt och att de har medborgarnas förtroende. Utredningen föreslår en tydlig reglering av innehållet i tillsynen. I utredningen föreslås inte att något nytt oberoende tillsynsorgan ska inrättas; tvärtom anförs i utredningen att det finns betydande nackdelar med ett sådant organ. Betänkandet bereds i Justitiedepartementet.

Regeringen beslutade därefter i december 2004 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera regleringen, organisationen och handlägningsrutinerna för brottsanmälningar mot anställda inom polisen och mot åklagare, det s.k. internutredningsförfarandet. Utgångspunkten för arbetet skulle vara att medborgarna ska ha största möjliga förtroende för brottsutredningar som bedrivs av anställda inom polisen och av åklagare. Utredaren skulle enligt direktiven presentera ett förslag till hur ett från polisen och åklagarväsendet fristående och oberoende utredningsorgan för handläggning av brottsutredningar rörande anställda inom polisen och åklagare skulle utformas (dir. 2004:180). Utredningen, som antog namnet Internutredningsutredningen, avlämnade i januari 2007 sitt betänkande Summa summarum – en fristående myndighet för utredning av anmälningar av poliser och åklagare? (SOU 2007:5). I utredningen ges ett förslag till reglering för en sådan internutredningsmyndighet som efterfrågas i direktiven, Särskilda utredningsmyndigheten (SUM). Vid SUM ska enligt betänkandet samtliga ärenden om påståenden om brott eller felaktigt handlande vid myndighetsutövning rörande personer som är anställda inom polisen, sådana arrestantvakter eller passkontrollanter som förordnats enligt 23 a § polislagen (1984:387) och anställda inom åklagarväsendet handläggas. Även utredningar om brott som inte har samband med arbetet ska omfattas av SUM:s behörighet. Om det finns särskilda skäl kan även utredningar mot andra personer än polis- och åklagaranställda handläggas vid SUM. Så kan vara fallet när också andra personer än polis- och åklagaranställda är inblandade i ett och samma händelseförlopp. Vid SUM ska enligt förslaget finnas statsadvokater, särskilda utredare och administrativ personal. En statsadvokat ska ha allmän åklagares befogenheter, leda samtliga utredningar och föra talan i domstol. En särskild utredare ska ha polismans befogenheter. SUM ska ledas av en generaldirektör. Vid myndigheten ska finnas ett insynsråd som består av generaldirektören, som ska vara dess ordförande, och högst ytterligare sju ledamöter. SUM ska ha det

antal avdelningar som myndigheten bestämmer. Verksamheten ska åtminstone inledningsvis bedrivas på de orter där dagens internutredningsenheter är belägna.

I betänkandet övervägs även lämpligheten i att alls inrätta en från Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen och övriga polismyndigheter fristående myndighet för internutredningar. Utredaren anför bl.a. att det avgörande skälet till att inrätta en myndighet för internutredningsverksamheten som är organisatoriskt fristående från polisen och åklagarväsendet är att verksamheten ska vara och av gemene man också upplevas vara skild från övrig polis- och åklagarverksamhet. Enligt utredarens mening kan – utöver den förtroendeskapande effekt själva friståendet kan få – några egentliga vinster med en utbrytning av internutredningsverksamheten från polis- och åklagarväsendena inte påvisas. En sådan utbrytning innebär enligt utredarens mening en mindre rationell hantering än i dag, och den fördel från förtroendesynpunkt som en fristående myndighet kan innebära vägs inte upp av de nackdelar som uppkommer. Utredaren kan därför inte förorda att en fristående myndighet införs. I stället pekar utredaren på möjligheten att på ett tydligare sätt än i dag skilja internutredningsverksamheten vid polisen från den övriga polisverksamheten genom att samla den i en organisation inom Rikspolisstyrelsen.

Internutredningsutredningens betänkande remissbehandlas för närvarande och kommer därefter att beredas inom Justitiedepartementet.

Utskottet har behandlat liknande yrkanden vid ett stort antal tillfällen tidigare, senast våren 2006 (bet. 2005/06:JuU14 s. 29 f.). Utskottet anförde att det naturligtvis inte är acceptabelt att poliser och andra företrädare för rättsväsendet begår brott. Utskottet konstaterade samtidigt att det finns en ordning såväl för utredningar mot poliser som begått brott som för avskedande till följd av brott. Vidare noterade utskottet att ett utredningsarbete pågick rörande formerna för internutredningar mot poliser och åklagare, ett arbete som enligt utskottet inte borde föregripas.

Utskottet har i dag ingen annan uppfattning i denna fråga. Beredningen av Internutredningsutredningens betänkande bör inte föregripas. Motion Ju343 bör avslås av riksdagen i nu behandlad del.

Handledning av personal inom polisen

I motion Ju343 (v) anføres att handledning av personalen bör bli obligatoriskt för polisen.

I departementspromemorian Strukturella brister inom polisen (Ds 2004:34) berörs bl.a. frågan om ledarskap inom polisen. I promemorian anføres att det finns brister både i utbildningssystemet för poliser i allmänhet och i rekryterings- och utbildningssystemet för polischefer. Utredningen menar bl.a. att regeringen bör överväga att återinföra en för hela det svenska polisväsendet enhetlig och grundläggande polischefsutbildning. I utredningen framhålls vidare att det inte har varit möjligt att, inom

ramen för detta relativt begränsade utredningsarbete, närmare gå in på frågorna om en sådan utbildnings utformning eller de ekonomiska konsekvenserna av en sådan ändring i utbildningssystemet. Utredningen föreslår därför att regeringen låter utreda den frågan i särskild ordning. Vidare anser utredningen att Rikspolisstyrelsen bör ta ett större ansvar och utöva en fastare styrning även när det gäller vidareutbildningen för samtliga poliser, dvs. också för polischefer. Även ledningen inom respektive polismyndighet har ett ansvar för frågor om vidareutbildning för poliser. Utvecklingen och vidmakthållandet av en enhetlig, välutbildad och mera samsynt poliskår, inte minst vad gäller dess chefer, är enligt utredningen i det närmaste avgörande för polisens framtida förmåga att lösa sina av statsmakterna ålagda uppgifter. Utredningen menar sålunda sammanfattningsvis att det finns anledning för Rikspolisstyrelsen att utöva en fastare styrning på flera områden som den förfogar över, exempelvis när det gäller utbildning (Ds 2004:34 s. 8 f.).

Utskottet har inhämtat från Rikspolisstyrelsen att man där har tagit ett nytt och mer samlat grepp kring frågor om chefsutveckling inom polisväsendet. Ledarskapscentrum vid polishögskolan i Solna avvecklades vid utgången av år 2005. Rikspolisstyrelsen har i stället inrättat tre chefs- och ledarcenter, vid polismyndigheterna i Stockholm, Västra Götaland och Skåne. De tre centren togs formellt i drift den 1 mars 2007, men har haft verksamhet sedan en tid tillbaka. Rikspolisstyrelsens HR-avdelning har en särskilt utpekad beställarfunktion för chefsutveckling och ska identifiera behov, lägga beställningar och följa upp de utbildningar som levereras. Utbildning för det direkta ledarskapet (tidigare kallat första linjens chefer) börjar i mars 2007 för ca 100 chefer. Utbildningen kommer att börja och avslutas med storgruppsmöten, och däremellan arbetar man på distans med s.k. e-learning-moduler inom relevanta områden. Under år 2007 kommer ca 300 chefer att utbildas, under år 2008 ca 600 chefer och under år 2009 resterande chefer i det direkta ledarskapet. Därefter ska alla nya chefer få utbildningen snarast möjligt efter tillträde. Utbildningen för det indirekta ledarskapet (tidigare kallat mellanchefer) är under planering och kommer att omfatta utbildning i förvaltningsrätt, organisation, arbetsrätt, arbetsmiljö m.m. Den kommer sannolikt att delas in i en grundutbildning och en vidareutbildning. De första delarna av denna utbildning startar hösten 2007. Utbildningen för det strategiska ledarskapet påbörjades i januari 2007 och kommer att pågå på heltid under cirka ett år. Utbildningen ges i form av en s.k. MBA-utbildning i samarbete med Växjö universitet. I ett nästa steg avser Rikspolisstyrelsen att arbeta med att se över chefsstrukturen inom polisen samt utveckla utbildningsformer för framtida presumtiva chefer.

Behovet av att uppmärksamma ledarskapsfrågor inom polisen berörs i Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för budgetåret 2007 på så sätt att regeringen ålagt Rikspolisstyrelsen att återrapportera hur arbetet med att utveckla ledarskapet fortskrider. Särskilt ska redovisas resultatet av arbetet

i de tre regionala centren för ledarskapsutbildning. Därutöver ska Rikspolisstyrelsen redovisa vilka ledarskapsutbildningar som erbjuds och vilket antal chefer som gått ledarskapsutbildning.

Riksdagen gjorde våren 2006, på förslag av justitieutskottet, ett tillkännagivande till regeringen om att personalhandledning ska bli en obligatorisk del i polisens verksamhet. Ett enigt utskott anförde då bl.a. följande. Poliserna möter dagligen människor i kris. Inom många andra yrkeskategorier som möter människor i kris vore det otänkbart att inte tillhandahålla handledning för att bearbeta personalens upplevelser. Inom polisen tillhandahålls huvudsakligen s.k. krishandledning i samband med större händelser. För att förbättra polisens arbetsmiljö är det enligt utskottets mening angeläget att personalhandledning blir en obligatorisk del i polisens verksamhet. Det fick ankomma på regeringen att vidta åtgärder som tillgodosåg vad utskottet anförde (bet. 2005/06:JuU14 s. 27 f., rskr. 185).

Utskottet har inhämtat från Justitiedepartementet att regeringen senare i vår, i samband med avgivande av den årliga skrivelsen Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skrivelse 75), avser att återkomma till riksdagen med en redogörelse för sin syn på behovet av åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivande.

Utskottet har i dag ingen annan uppfattning i själva sakfrågan än när utskottet våren 2006 föreslog ett tillkännagivande. Utskottet kan konstatera att Rikspolisstyrelsen har tagit ett samlat grepp kring ledarskapsfrågorna inom polisväsendet. Utskottet ser positivt på det arbetet. Utskottet konstaterar att regeringen avser att inom kort återkomma till riksdagen med en redogörelse för sin syn på behovet av åtgärder på området. Något nytt tillkännagivande från riksdagen i samma fråga är inte påkallat. Utskottet avstyrker bifall till motion Ju343 i nu behandlad del.

Ordningsfrågor

Utskottets förslag i korthet

I avsnittet behandlar utskottet motionsyrkanden om polisens befogenheter i samband med ordningsstörande demonstrationer, tillträdesförbud till idrottsevenemang samt omhändertagande av berusade personer. Utskottet avstyrker bifall till samtliga motioner, med hänvisning till att gällande reglering är ändamålsenligt utformad respektive till att kartläggningsarbete och beredning av utredningsunderlag pågår. Jämför reservation 12 (v).

Polisens befogenheter vid demonstrationer m.m.

I motion Ju206 (v) anförs att polisens befogenheter att frihetsberöva personer i preventivt syfte bör förtydligas.

I 13 § polislagen (1984:387) regleras förutsättningarna för avvisande, avlägsnande och tillfälligt omhändertagande av personer som gör sig skyldiga till ordningsstörning eller betar sig på ett sådant sätt att det finns risk för att brott begås. Enligt bestämmelsen får en polisman då någon genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, när det är nödvändigt för att ordningen ska kunna upprätthållas, avvisa eller avlägsna honom från visst område eller utrymme. Detsamma gäller om en sådan åtgärd behövs för att en straffbelagd handling ska kunna avvärjas. Om avvisande eller avlägsnande är otillräckligt för att det avsedda resultatet ska uppnås, får personen tillfälligt omhändertas.

Den som har omhändertagits enligt polislagens regler ska underrättas om anledningen till omhändertagandet så snart som möjligt. Den polisman som verkställt ett omhändertagande ska så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till sin förman som har att omedelbart pröva om åtgärden ska bestå (15 § polislagen).

Den som har omhändertagits ska förhöras så snart som möjligt. Har omhändertagandet skett med stöd av 13 § polislagen ska den omhändertagne frigges snarast möjligt efter förhöret. Den som är under 18 år får dock hållas kvar för att genom polisens försorg skyndsamt kunna överlämnas till sina föräldrar, annan vårdnadshavare, en tjänsteman enligt socialtjänsten eller någon annan lämplig person. Ingen får hållas kvar längre än sex timmar (16 § polislagen).

Vid ett omhändertagande ska polisen tillse att åtgärden inte orsakar den omhändertagne större olägenhet än som är oundvikligt med hänsyn till åtgärdens syfte eller väcker onödigt uppmärksamhet. Inte heller får den som omhändertagits underkastas annan inskränkning i sin frihet än som behövs med hänsyn till ändamålet med åtgärden, ordning eller säkerhet (17 § polislagen).

Om en polismyndighet med stöd av bestämmelser i ordningslagen (1993:1617) beslutat ställa in eller upplösa en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning, får en polisman avvisa eller avlägsna deltagare och åskådare, om det behövs för att syftet med beslutet ska uppnås (13 b § polislagen).

Om en folksamling, som inte är en allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagen (1993:1617), genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, får deltagarna i folksamlingen avvisas eller avlägsnas från det område eller utrymme där de befinner sig, om det är nödvändigt för att ordningen ska kunna upprätthållas (13 c § polislagen).

I 24 kap. rättegångsbalken finns bestämmelser om frihetsberövande i form av häktning, anhållan och gripande vid misstanke om brott.

Göteborgskommittén överlämnade sitt betänkande Göteborg 2001 (SOU 2002:122) till regeringen i januari 2003. I betänkandet föreslår kommittén en mängd förändringar för att polisen i framtiden ska vara bättre rustad att hantera bl.a. allvarliga ordningsstörningar. Kommittén hade i uppdrag att

bl.a. överväga om polislagens bestämmelser om omhändertaganden vid allvarliga ordningsstörningar var ändamålsenligt utformade. I denna del konstaterade kommittén att frihetsberövande utan brottsmisstanke, beslutat av polisen och som inte kan överklagas av hänsyn till rättssäkerhetsintresset, bör vara kortvarigt. Vidare konstaterade kommittén att Sverige är ett av få länder i Europa som tillåter polisen att i förebyggande syfte frihetsberöva personer som stör eller kan antas komma att störa ordningen. I många andra länder krävs en brottsmisstanke för ett sådant ingripande eller att frihetsberövandet underställs en domare. Sammanfattningsvis fann kommittén inte skäl föreligga att föreslå en utökad tidsfrist för tillfälliga omhändertaganden. I betänkandet berörde kommittén även polisens möjlighet att stänga av eller hålla kvar personer som deltagit i ordningsstörande folksamlingar. Kommittén konstaterade att det saknas uttryckliga bestämmelser om denna möjlighet men att polisen enligt gällande rätt anses ha möjligheter att under en kort tid vidta sådana åtgärder. Kommittén fann att möjligheterna att kvarhålla deltagare i ordningsstörande folksamlingar, trots avsaknaden av uttryckliga bestämmelser, förefaller tillfredsställande och såg inte någon anledning att föreslå någon ytterligare reglering på området. Inte heller när det gällde polislagens regler i övrigt som syftar till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet fann kommittén anledning att föreslå ändringar (SOU 2002:122 s. 760 f.).

Riksdagen antog den 1 december 2005 en ny lag om förbud mot maskering i vissa fall. Enligt lagen får den som deltar i en demonstration inte helt eller delvis täcka ansiktet på ett sätt som försvårar identifikation. Förbudet gäller dock endast om det uppkommer en störning av den allmänna ordningen eller om det föreligger en omedelbar fara för en sådan störning. Detsamma gäller den som på allmän plats deltar i en folksamling, som inte utgör en demonstration eller annan allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagen, om folksamlingen stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna. Förbudet gäller inte den som täcker ansiktet av religiösa skäl. Straffskalan för överträdelse av maskeringsförbudet är böter eller fängelse i högst sex månader. Det ska inte dömas till ansvar i ringa fall. Anordnaren av en allmän sammankomst som omfattas av maskeringsförbudet kan ansöka om tillstånd för deltagare i sammankomsten att helt eller delvis täcka ansiktet. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2006 (prop. 2005/06:11, bet. JuU3, rskr. 72).

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast våren 2006. Utskottet anförde då bl.a. att det relativt nyligen hade gjorts en översyn av reglerna om omhändertagande i samband med ordningsstörande demonstrationer och att utredningen inte funnit skäl att ändra de nu gällande reglerna. Utskottet kunde inte se att det förelåg skäl att genomföra ytterligare lagändringar på detta område (bet. 2005/06:JuU14 s. 32 f.).

Utskottet har alltså samma uppfattning i denna fråga. Reglerna om polisens befogenheter i samband med ordningsstörande demonstrationer är enligt utskottets mening ändamålsenligt utformade, varför det inte är påkallat att nu göra några förändringar av lagstiftningen på området. Motion Ju206 bör avslås av riksdagen i nu behandlad del.

Tillträdesförbud till idrottsevenemang

I motion Ju279 (m) anförs att polisen bör ges rätt att begära tillträdesförbud till idrottsevenemang.

Den 1 juli 2005 trädde en ny lag om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang i kraft. Innebörden av den nya lagen är att en person får förbjudas att få tillträde till och vistas på en inhägnad plats huvudsakligen avsedd för idrottsutövning när idrottsarrangemang anordnas på platsen av en idrottsorganisation (tillträdesförbud). Den som bryter mot ett tillträdesförbud döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Tillträdesförbud får beslutas, om det på grund av särskilda omständigheter finns risk att personen kommer att begå brott under kommande idrottsarrangemang. Tillträdesförbudet ska gälla för en viss tid, högst ett år, men kan förlängas med som mest ett år i taget. Beslut om tillträdesförbud fattas av allmän åklagare efter ansökan av den idrottsorganisation som anordnar det eller de arrangemang som förbudet avses skydda eller av specialidrottsförbundet inom Sveriges Riksidrottsförbund för den aktuella idrottsverksamheten. Åklagarens beslut kan prövas av allmän domstol (prop. 2004/05:77, bet. JuU32, rskr. 238, SFS 2005:321).

I frågan om vilka som bör ha rätt att ansöka om tillträdesförbud anförde regeringen i propositionen att de skäl som motiverat en initiativrätt för det allmänna i den i sammanhanget jämförbara lagen (1988:688) om besöksförbud saknas när det gäller frågor om tillträdesförbud. Idrottsorganisationer är juridiska personer och intar därmed närmast en starkare ställning än de som förbuden avses gälla. Regeringen anförde vidare att det i och för sig kan förekomma fall där viss idrottsanknuten brottslighet inte kommer till organisationernas kännedom på grund av att s.k. förundersökningssekretess enligt 5 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) gäller och därmed hindrar polis eller åklagare från att informera organisationerna om brottsligheten. Det torde främst gälla fall där brott har begåtts på en helt annan plats än på en plats för idrottsutövning. När brott har inträffat inne på en idrottsplats eller i omedelbar anslutning till denna torde organisationerna som regel känna till detta. Behovet av en möjlighet för polisen att ansöka om tillträdesförbud eller en initiativrätt för åklagaren är alltså begränsat till fall där idrottsrelaterade brott begåtts i vissa särskilda situationer och där brotten endast befinner sig på förundersökningsstadiet. Regeringen gjorde i propositionen bedömningen att det saknas tillräckliga skäl att föreslå ändringar i dagens reglering om förundersökningssekretess för att ge organisationerna information om sådana brott. Mot bakgrund av det ställningstag-

det ansåg regeringen att det knappast kan komma i fråga att föreslå någon form av initiativrätt för det allmänna kombinerad med en ordning där den berörda idrottsorganisationen därefter inträder som part i förfarandet hos åklagaren och kan få del av uppgifter som hänför sig till en förundersökning. Vidare skulle det kunna uppstå andra svåra principiella frågor som rör handläggningen av förbudsfrågorna. En fråga som skulle behöva lösas är om det ska vara den enskilda organisationen som anordnar arrangementet eller specialidrottsförbundet som ska höras i ärendet hos åklagaren. En annan är om organisationen ska kunna begära domstolsprövning av åklagarens beslut och en följdfråga är om en sådan rätt bör gälla både beslut att förbud ska gälla och beslut att förbud inte ska gälla. Det kan t.ex. tänkas att åklagaren inte beslutar om förbud och att organisationen är missnöjd med det. Det kan också tänkas att åklagaren beslutat om ett förbud trots att organisationen inte önskat det. Regeringen erinrade slutligen om att regleringen om tillträdesförbud i första hand syftar till att förebygga brott under idrottsarrangemang (prop. s. 40 f.).

Justitieutskottet anförde i ärendet att det såg positivt på att det införs en möjlighet för åklagare att fatta beslut om att vid straffansvar utestänga vissa brottsbenägna personer från idrottsarrangemang. Härigenom skulle enligt utskottet behovet av att förstärka skyddet mot den idrottsrelaterade brottsligheten tillgodoses genom fler ingripandemöjligheter för att motverka brott varigenom tryggheten och trivseln i samband med idrottsarrangemang skulle öka. Utskottet framhöll i sammanhanget att lagstiftningen även kan förväntas åstadkomma en förebyggande och avskräckande effekt bland presumtiva brottslingar och minska nyrekryteringen till de grupper som ägnar sig åt idrottsrelaterad brottslighet. Det sistnämnda ansåg utskottet vara av särskild vikt i fråga om unga personer (bet. s. 7).

I detta sammanhang kan även nämnas att justitieministern och idrottsministern nyligen anordnade en gemensam hearing om ordningsstörningar i samband med idrottsevenemang i syfte att få underlag för hur man ska gå vidare för att skapa en positiv atmosfär kring stora idrottsarrangemang. I Justitiedepartementet har ett arbete inletts med att, tillsammans med vissa av idrottsorganisationerna och Rikspolisstyrelsen, identifiera eventuella behov av regeländringar.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det våld som förekommer i samband med idrottsevenemang är helt oacceptabelt. Den lag om tillträdesförbud som relativt nyligen trädde i kraft är ett viktigt verktyg för att kunna motverka brott som hotar tryggheten och trivseln i samband med idrottsevenemang. Utskottet välkomnar det initiativ som tagits inom Regeringskansliet för att identifiera eventuella behov av ytterligare regeländringar på området. Detta arbete bör under alla förhållanden inte föregripas. Riksdagen bör avslå motion Ju279 i nu behandlad del.

Omhändertagande av berusade personer

I motion Ju324 (fp) anförs att personer som omhändertas enligt lagen om omhändertagande av berusade personer m.m. bör ges rätt att få ett alkoholtest utfört.

Lagen om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB) trädde i kraft den 1 januari 1977. Samtidigt avskaffades bestämmelserna i brottsbalken om straffansvar för fylleri. När reglerna i LOB infördes avsåg de att skapa en grundval för ett nytt förhållningssätt beträffande omhändertagande och behandling av personer som är berusade på allmän plats. Det var i första hand fråga om en social skyddslagstiftning där omsorgen om den enskilda individen skulle komma i förgrunden (prop. 1975/76:113, bet. 1975/76:JuU37).

Av 1 § LOB framgår att den som anträffas så berusad av alkoholdrycker eller annat berusningsmedel att personen inte kan ta hand om sig själv eller annars utgör en fara för sig själv eller för någon annan får omhändertas av en polisman. Om det behövs med hänsyn till den omhändertagnes tillstånd ska personen så snart det kan ske undersökas av läkare (3 §). En omhändertagen person som inte bereds vård på sjukhus eller annars kan frigges får hållas kvar. Den omhändertagne får i det sammanhanget tas i förvar om det är nödvändigt med hänsyn till ordning och säkerhet (4 §).

Polisman som omhändertagit någon enligt LOB ska så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till sin förman. Har omhändertagandet inte redan upphört, ska förmannen omedelbart pröva om åtgärden ska bestå (5 §).

Den omhändertagne ska frigges så snart det kan ske utan men för denne och anledning till omhändertagande inte längre föreligger. Frigivandet ska dock alltid äga rum senast inom åtta timmar efter omhändertagandet, om det inte är förenligt med den omhändertagnes eget intresse att personen får kvarstanna en kortare tid därutöver (7 §). I Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om omhändertagande av berusade personer (RPSFS 2000:57, FAP 023-1) ges anvisningar om hur LOB ska tillämpas. Enligt gällande bestämmelser finns det inte någon möjlighet för polisen att kontrollera promillehalten alkohol på en person som har omhändertagits enligt LOB.

I departementspromemorian Omhändertagande av berusade personer enligt LOB (Ds 2001:31) behandlas förutsättningarna för den s.k. förmansprovningen enligt 5 § LOB, förutsättningarna för att ta alkoholutandningsprov på omhändertagna personer och vem som ska ha ansvar för förvaring av personer som omhändertagits med stöd av LOB. När det gäller alkoholutandningsprov är det utredarens uppfattning att det i dag finns ett påtagligt behov av en reglering som gör det möjligt för polisen att ta alkoholutandningsprov på personer som omhändertagits enligt LOB. Det som framför allt gör det angeläget att införa regler om alkoholutandningsprov är de svårigheter polisen har vid bedömning av berusningsgrad och hälsotillstånd hos personer med t.ex. mycket hög alkoholkoncentration i

blodet eller när det är fråga om blandmissbruk av alkohol, droger, tabletter och andra preparat. Utredningen pekar i sammanhanget på att några av de dödsfall som inträffat i polisarrester under de senaste åren varit sådana där den omhändertagne har haft en mycket hög alkoholkoncentration i blodet och drabbats av akut alkoholförgiftning eller intagit alkohol i kombination med droger och där polisen i samband med omhändertagandet inte uppmärksammat att den omhändertagnes tillstånd varit kritiskt. Ett alkoholutandningsprov bör även enligt utredningen kunna tas när det behövs för att avgöra om det över huvud taget föreligger grund för ett omhändertagande.

Det finns flera sjukdomstillstånd, t.ex. diabetes och epilepsi, som kan medföra att en person ger intryck av att vara berusad trots att han inte har druckit alkohol. En möjlighet att ta alkoholutandningsprov kan också vara av värde från rättssäkerhetssynpunkt i sådana fall då det berättigade i ett omhändertagande ifrågasätts. När det gäller hänsynen till den enskildes integritet menar utredningen vidare att det bör beaktas om den berusade på grund av sitt tillstånd omhändertagits av polis och blivit förd till polisstation och redan därigenom fått utstå ett betydande intrång i integriteten.

Det ytterligare integritetsintrång som följer av att den omhändertagne ska blåsa i en apparat för bestämmande av berusningsgraden får anses ringa i jämförelse med det frihetsberövande som har skett. En viktig aspekt är vidare att det här är fråga om en åtgärd som inte syftar till bestraffning av den omhändertagne utan provtagningen i stället har till syfte att utröna om den omhändertagnes tillstånd är så kritiskt att han omgående behöver föras till sjukhus för läkarbehandling.

Promemorian har remissbehandlats och bereds inom Justitiedepartementet. Utskottet har inhämtat från Justitiedepartementet att frågan om en rättighet för den enskilde att begära alkoholutandningsprov i samband med omhändertagande kan belysas inom ramen för den beredning av departementspromemorian som pågår.

Utskottet har behandlat liknande frågor tidigare, senast våren 2006 (bet. 2005/06:JuU14 s. 34 f.). Utskottet avslag då aktuella motionsyrkanden med hänvisning till pågående beredning.

Utskottet anser alltså att beredningen av promemorian inte bör föregripas. Motion Ju324 bör därför avslås av riksdagen.

Polisiära arbetsmetoder m.m.

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlas olika motionsyrkanden om bl.a. brottsförebyggande arbete bland näringsidkare och polisens våldsanvändning. Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Jämför reservation 13 (v) och 14 (v).

Brottsförebyggande arbete bland näringsidkare, m.m.

I motion Ju312 (v) anförs att näringsidkares medvetenhet och kunskap om brottsförebyggande arbete bör öka. I motion Ju214 (c) anförs att det bör uppställas högre krav på säkerhet på företag som utför värdetransporter.

Riksdagen antog våren 2006 lagförslag om ändrade regler om auktorisation av bevakningsföretag (prop. 2005/06:136, bet. JuU35, rskr. 299, SFS 2006:517). Lagändringarna infördes i lagen (1974:191) om bevakningsföretag och trädde i kraft den 1 juli 2006. Ändringarna genomfördes främst i syfte att göra det möjligt att ställa särskilt höga krav på företag som ägnar sig åt bevakning av värdetransporter. Bland annat ändrades definitionen av bevakningsföretag så att den som bevakar värdetransporter uttryckligen omfattas samt att ett beslut om auktorisation av ett bevaknings- eller utbildningsföretag inte som tidigare ska vara generellt utan särskilt ange vilket eller vilka slag av verksamheter som företaget får bedriva (s.k. differentierad auktorisation). För auktorisation ska krävas bl.a. att det kan antas att verksamheten kommer att uppfylla de särskilda krav som ställs på sådan verksamhet som företaget avser att bedriva. Föreskrifter om hur olika slag av verksamheter som utövas med stöd av auktorisation ska bedrivas får enligt lagen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Auktoriserade bevaknings- och utbildningsföretag måste före utgången av juni 2007 ge in en ny ansökan om auktorisation. En sådan ansökan ska prövas enligt de nya bestämmelserna.

Justitieutskottet anförde i samband med behandlingen av lagförslagen att det, inte minst mot bakgrund av de uppmärksammade rån av värdetransporter som hade förekommit, var angeläget att åtgärder vidtas för att förebygga denna typ av brottslighet. Skärpta krav på bevaknings- och utbildningsföretagen vad gäller t.ex. säkerhetsutrustning av olika slag borde enligt utskottet kunna leda till minskad brottslighet. Utskottet ansåg att de föreslagna lagändringarna var påkallade och lämpligt avvägda (bet. 2005/06:JuU35 s. 6).

Utskottet instämmer i vad motionärerna bakom Ju312 framför om att näringsidkare i större utsträckning bör beakta brottsförebyggande aspekter i sin verksamhet. Det kan handla om allt från att utforma än mer stölsäkra bilar till att förebygga att butiker och banker utsätts för rån. Utskottet utgår från att näringsidkares affärsmässiga bedömningar i stor utsträckning sammanfaller med dessa strävanden. Utskottet kan under alla förhållanden inte se att det för närvarande föreligger ett behov av åtgärder från riksdagens sida för att öka denna medvetenhet hos företagen. När det gäller begäran i motion Ju214 om att högre krav ska ställas på företag som utför värdetransporter kan utskottet konstatera att lagändringar som går i den efterfrågade riktningen relativt nyligen har trätt i kraft. Utskottet kan inte se att det nu föreligger något behov av ytterligare lagändringar på området. Motionerna Ju214 och Ju312 bör avslås av riksdagen i nu behandlade delar.

Polisens våldsanvändning, m.m.

I motion Ju239 (c) anføres att polisens våldsanvändning bör begränsas och kontrolleras bättre. I motion Ju343 (v) begärs att regelverket kring polisens vålds- och vapenanvändning tydliggörs och att enhetliga krav på polisens vapenträning och vapenhantering uppställs. I motionen anføres vidare att polisens beväpning bör ses över.

I 10 § polislagen (1984:387) anges att en polisman, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, får använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd. Möjligheten att använda våld är dock begränsad till ett antal i bestämmelsen uppräknade situationer, t.ex. om denne möts av våld eller hot om våld, om det behövs i samband med verkställighet av ett frihetsberövande eller det behövs för att avvärja en straffbelagd handling eller en fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön. Närmare bestämmelser om våldsanvändning och särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning återfinns i ett flertal föreskrifter och allmänna råd beslutade av Rikspolisstyrelsen (bl.a. RPSFS 1999:3, FAP 200-7, RPSFS 2000:18, FAP 104-1, RPSFS 2000:70, FAP 104-3, RPSFS 2001:1, FAP 104-2, RPSFS 2004:6, FAP 104-4 och RPSFS 2004:9, FAP 933-1).

Regeringen inrättade hösten 2004 ett etiskt råd vid Rikspolisstyrelsen. Enligt 24 § förordningen (1989:773) med instruktion för Rikspolisstyrelsen får styrelsen använda rådet för etiska överväganden. Tanken är att rådet ska belysa principiella frågor där integritetsaspekten är viktig. Det kan handla om frågor som rör t.ex. polisens utrustning och arbetsmetoder inom polisen. Regeringen tillsätter rådets ordförande och ledamöter, medan det alltså är Rikspolisstyrelsen som avgör vilka frågor som rådet ska behandla. I februari 2005 gav rikspolischefen det etiska rådet i uppdrag att överväga frågor om polisens utrustning och användning av särskilda hjälpmedel vid våldsanvändning. Rådet överlämnade i augusti 2005 en rapport i ämnet. I rapporten går rådet igenom den våldsanvändning som förekommer inom polisen samt de hjälpmedel som används respektive föreslås få användas.

Rådet anför bl.a. att medborgarperspektivet och det demokratiska samhällets grundsyn bör styra våldsanvändningen och inställningen till nya våldstekniker. Inriktningen bör vara att våldsanvändningen hålls på så låg nivå som möjligt. Det demokratiska samhället måste dock kunna försvara sig mot påtagliga hot, men detta får inte ske på ett sådant sätt att det skadar själva grunden för det som ska försvaras. Rättsstaten ska garantera medborgarnas rättstrygghet genom att bekämpa brott men också skapa förutsättningar för deras rättsäkerhet genom att skydda deras mänskliga rättigheter. Det måste således finnas en balans mellan den restriktivitet i våldsanvändningen som bör gälla och den typ av hjälpmedel polisen ska ha tillgång till. Polisverksamheten måste också framstå som legitim i allmänhetens ögon. Den vägledande principen i polisverksamheten bör vara att konflikter ska lösas utan våld. För att detta ska vara möjligt måste polisarbetet utgå från en helhetssyn. Tydliga, klara och överskådliga regler

måste finnas för polisens våldsanvändning. Etiska rådet anser att detta krav inte är uppfyllt i dag och att reglerna därför bör ses över. Det gäller både lagregler och de föreskrifter som beslutats av regeringen och Rikspolisstyrelsen.

Etiska rådet anför i rapporten bl.a. följande beträffande några olika särskilda hjälpmedel för våldsanvändning. Elpistol bör inte ingå i beväpningen för svensk polis. Behovsbilden har inte analyserats tillräckligt, och frågan om elpistolen kan orsaka bestående skador är inte heller helt klar. Distraktionsgranater bör få användas av nationella insatsstyrkan samt av storstädernas piketenheter under förutsättning att det utfärdas tydliga regler om bl.a. beslutsnivåer, användningsområden och dokumentation. Distanstonger bör inte ingå i beväpningen för svensk polis. Såväl syfte som behov av detta hjälpmedel är oklart. Polisman bör även i fortsättningen ha pistol som tjänstevapen. Men reglerna om användning av skjutvapen bör revideras. Vad gäller polisens nya expanderande ammunition anser rådet att Rikspolisstyrelsen bör studera erfarenheterna från Danmark, där man använder en annan typ av ammunition, och sedan överväga frågan på nytt. Endast nationella insatsstyrkan bör ha tillgång till prickskyttevapen. Styrkan ska kunna biträda med sådana vapen vid t.ex. gisslansituationer i olika delar av landet. Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd beträffande pepparspray bör förtydligas.

Etiska rådets rapport bereds inom Rikspolisstyrelsen. Enligt vad utskottet har inhämtat från Rikspolisstyrelsen kan frågor om såväl styrning av polismyndigheterna som behov av lagändringar och ändringar av regeringsförordningar komma att aktualiseras.

Utskottet har behandlat frågan om polisens våldsanvändning tidigare, senast våren 2006. Utskottet instämde då i vad motionärerna anförde om betydelsen av att polisen i samband med ingripanden inte använder mer våld än vad situationen kräver. Det var också enligt utskottet innebörden av regleringen i polislagen och innehållet i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd i ämnet. Vidare noterade utskottet att ett arbete med översyn av frågor kring vapen- och våldsanvändning hade genomförts och pågick allttjämt inom Rikspolisstyrelsen. Utskottet såg därför inget behov av ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2005/06:JuU14 s. 37 f.).

Utskottet är allttjämt av den uppfattningen att polisens våldsanvändning ska vara så begränsad som möjligt. Utskottet ser ett stort värde i de överväganden och ställningstaganden som etiska rådet gjort i sin rapport och utgår från att Rikspolisstyrelsen noga överväger dessa och vidtar de åtgärder som rapporten kan föranleda. Utskottet utgår vidare från att Rikspolisstyrelsen vid behov uppmärksammar regeringen och riksdagen på eventuella behov av lag- och förordningsändringar med anledning av slutsatserna i rapporten. Det beredningsarbete som pågår inom Rikspolisstyrelsen bör inte föregripas. Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna Ju239 och Ju343 i nu behandlade delar.

Eftersökning av försvunna personer

I motionerna Ju229 (m) och Ju334 (m) förespråkas användande av blodhundar vid eftersökning av försvunna, m.m.

Här kan nämnas att Rikspolisstyrelsen meddelat föreskrifter och allmänna råd om polisens hundverksamhet (RPSFS 2003:2, FAP 214-1). Sådana bestämmelser finns också i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om prövning av polisens hundar (RPSFS 2000:5, FAP 214-2), om bombhundverksamhet (RPSFS 1989:12, FAP 214-3), om prövning av narkotikahundar (RPSFS 2000:6, FAP 214-4), om prövning av fjällräddningshundar (RPSFS 2000:7, FAP 214-5), om prövning av vissa hundar för eftersök av försvunna personer (RPSFS 2000:8, FAP 214-6) och om prövning av kriminalsökhundar (RPSFS 2003:1, FAP 214-7).

Innebörden i föreskrifterna är bl.a. att hundar som används i polisens verksamhet ska hålla viss standard och att personal som för hund i polisens verksamhet ska ha relevant utbildning för uppgiften. Någon reglering av vilken ras hundar i polisens olika verksamheter ska ha anges däremot inte.

Utskottet har under en följd av år behandlat och avstyrkt motionsyrkanden rörande metoderna för eftersökning av försvunna personer. Senast behandlades frågan våren 2006 (bet. 2005/06:JuU14 s. 41 f.). Utskottet hänvisade då till tidigare ställningstaganden som går ut på att det finns föreskrifter som syftar till att de hundar som används ska hålla en viss standard. Detta synes, anförde utskottet, leda till att de hundar som är bäst lämpade också kommer att bli de som anlitas för eftersökning. Om detta sedan är blodhundar eller andra hundar hade enligt utskottets mening inte någon saklig betydelse. Ett bifall till det då aktuella motionsönskemålet i frågan skulle dessutom innebära att riksdagen skulle föregripa tillämpningen av nämnda föreskrifter.

Utskottet har inte ändrat sin uppfattning i denna fråga. Det är enligt utskottets mening inte en lämplig ordning att riksdagen skulle föreskriva hur polismyndigheterna operativt ska bedriva sin verksamhet för eftersökning av försvunna personer, än mindre att ange vilken ras de hundar som används i denna verksamhet bör vara av. Motionerna Ju229 och Ju334 bör avslås av riksdagen.

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet behandlar i detta avsnitt frågor om beslag av fordon, nationella identitetskort och registernämndens sammansättning m.m. Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Jämför reservationerna 15 (mp) och 16 (v).

Beslag och förverkande av fordon

I motion T420 (mp) anfördes att polisen bör ges rätt att beslagta fordon alternativt belägga fordon med hjulboja vid grova trafikförseelser.

Enligt 7 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott får ett fordon som har använts vid brott enligt lagen, t.ex. olovlig körning, förklaras förverkat om det behövs för att förebygga fortsatt sådan brottslighet och förverkande inte är oskäligt. Normalt är det tillräckligt för att förverkande ska kunna ske att risken för fortsatt brottslighet framstår som beaktansvärd.

Frågan om en reformering av reglerna om förverkande av fordon i samband med trafikbrott övervägs för närvarande inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Departementspromemorian Effektivare regler om förverkande av fordon vid trafikbrottslighet (Ds 2004:24) innehåller förslag till effektivare regler om förverkande av fordon vid trafikbrottslighet i syfte att förebygga trafikbrott och förbättra trafiksäkerheten. Enligt förslaget ska trafikfarliga fordon med låga värden i princip alltid förklaras förverkade, om de har använts vid allvarliga trafikbrott. Som värdegräns föreslås ett fjärdedels basbelopp (f.n. 10 075 kr). Fordonet ska enligt förslaget kunna förverkas oavsett vem det tillhör. Polisen föreslås få rätt att i dessa fall förstöra beslagtagna fordon, om värdet av fordonet med hänsyn till dess värde är förenat med alltför stora kostnader.

Utskottet har inhämtat att promemorian bereds inom Justitiedepartementet. En proposition i ämnet planeras före utgången av år 2008.

Utskottet kan instämma i vad motionärerna anför om problem med att förhindra notoriska trafikbrottslingar från att köra bil. Utskottet konstaterar att det pågår ett beredningsarbete inom Regeringskansliet rörande ett utredningsförslag som går i den riktning motionärerna efterfrågar. Denna beredning bör inte föregripas. Utskottet avstyrker bifall till motion T420 i nu behandlad del.

Nationella identitetskort

I motion Ju325 (fp) anfördes att endast nationella identitetskort bör tillåtas som identifieringshandling i Sverige.

Sverige deltar sedan i mars 2001 fullt ut i Schengensamarbetet. Personkontrollerna mot övriga Schengenstater har upphävts, vilket innebär att resande inte behöver visa upp pass vid gränserna. Däremot kan man behöva visa upp en giltig legitimationshandling som visar medborgarskap för att kunna styrka detta – och därmed sin rätt att vistas i landet utan särskilt tillstånd – vid s.k. inre utlänningskontroll. Ett pass har tidigare varit den enda av en svensk myndighet utfärdad legitimationshandling som visar medborgarskap och som därmed uppfyllt kraven vid en inre utlänningskontroll i Schengenstaterna.

För att förenkla resandet erbjuds fr.o.m. den 1 oktober 2005 ett nationellt identitetskort på vilket bl.a. framgår att innehavaren är svensk medborgare. Den som har ett nationellt identitetskort kan utan pass resa till

och vistas i de länder som deltar fullt ut i Schengensamarbetet. Ett nationellt identitetskort kan endast utfärdas för svenska medborgare. I förordningen (2005:661) om nationellt identitetskort regleras bl.a. ansökningsförfarandet, återkallelse och registerföring.

Utskottet behandlade under förra mandatperioden ett liknande motionsyrkande. Utskottet konstaterade då att bestämmelser om en sådan nationell identitetshandling som kan användas för att visas upp vid inre Schengen-gräns har införts i Sverige och att ett nationellt identitetskort har tagits fram. Utskottet kunde inte se något behov av att förbjuda andra former av legitimationshandlingar för användning i andra sammanhang än vid gränspassage (bet. 2005/06:JuU14 s. 53 f.).

Utskottet har inte ändrat sin uppfattning i denna fråga. Motion Ju325 bör avslås av riksdagen.

Registernämndsfrågor

I motion Ju255 (v) anförs att Registernämnden bör ha representation av alla riksdagspartier. I samma motion anförs att Registernämnden bör ges i uppdrag att kontrollera alla uppgifter om enskilda som lämnas ut till annan stat.

Registernämnden har till uppgift att i ärenden om registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) pröva frågor om utlämnande av uppgifter från register som omfattas av lagen (1998:620) om belastningsregister, uppgifter från register som omfattas av lagen (1998:621) om misstankeregister, uppgifter från register som omfattas av polisdatalagen (1998:622) och övriga uppgifter som Rikspolisstyrelsen eller Säkerhetspolisen behandlar enligt polisdatalagen om de inte ingår i en förundersökning eller särskild undersökning i kriminalunderrättelseverksamhet. Nämnden ska dessutom pröva frågor om utlämnande av uppgifter även i sådana fall som avses i 10 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m. Nämnden ska vidare granska Säkerhetspolisens behandling av uppgifter enligt polisdatalagen (1998:622), särskilt med avseende på 5 § polisdatalagen. Registernämnden fattar även beslut om kvalificerad skyddsidentitet i de fall som avses i 2 § 1 och 2 lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter. Nämnden prövar också andra frågor som hör till ärenden om kvalificerade skyddsidentiteter.

Av Registernämndens ledamöter är för närvarande två riksdagsledamöter (en ledamot från vardera Socialdemokraterna och Moderaterna). Säkerhetspolisen tillhandahåller nämnden kanslifunktioner, sammanträdeslokaler och föredragande.

I departementspromemorian Hemliga tvångsmedel m.m. under en stärkt parlamentarisk kontroll (Ds 2005:53) föreslås inrättande av en särskild tvångsmedelsnämnd under regeringen. Tvångsmedelsnämnden ska enligt promemorian ha till uppgift att granska användningen av hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning, postkontroll och

överskottsinformation enligt regleringen i rättegångsbalken, lagen (1995:1506) om hemlig kameraövervakning, lagen (1952:98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål, lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll och lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. Granskningen ska enligt förslaget i promemorian syfta till att säkerställa att tvångsmedlen och överskottsinformation används i enlighet med gällande författningar. Granskningsarbetet föreslås resultera i allmänna omdömen om hur de hemliga tvångsmedlen har använts och hur författningarna har efterlevts. Nämnden ska ha en viss ärendeinsyn i enskilda pågående fall för att kunna utöva en princip tillsyn men ska inte kunna ingripa i enskilda fall mot vad den anser vara en felaktig tillämpning av regelverken. Den ska vidare verka för att brister i lagstiftningen avhjälps. I promemorian föreslås att nämnden ska bestå av högst åtta ledamöter som utses av regeringen för en bestämd tid. Med hänsyn till de uppgifter som nämnden avses få föreslås det i promemorian att det parlamentariska inslaget i denna nämnd ska vara bredare än det är vid Register-nämnden. Nämnden ska varje år före den 1 maj lämna en berättelse till regeringen om sin egen verksamhet och den verksamhet som har granskats under det närmast föregående kalenderåret och i övrigt lämna redovisningar till regeringen när den finner skäl för det.

I betänkandet Ytterligare rättssäkerhetsgarantier vid användandet av hemliga tvångsmedel m.m. (SOU 2006:98) föreslås att personer som har utsatts för hemliga tvångsmedel ska underrättas om det i efterhand och att en säkerhets- och integritetsskyddsnämnd ska ha till uppgift att kontrollera att tvångsmedelsanvändningen har gått rätt till. Nämnden ska vidare utöva särskild tillsyn över den verksamhet där användning av hemliga tvångsmedel förekommer. Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden föreslås få en stark parlamentarisk anknytning och medborgerlig förankring genom att ledamöterna ska utses bland sådana personer som nomineras av partigrupperna i riksdagen. Ordföranden och vice ordföranden ska dock vara kvalificerade jurister med erfarenhet som ordinarie domare eller liknande. Registernämndens nuvarande uppgifter föreslås övergå till den nya säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, varefter Registernämnden kan avvecklas. Den nuvarande Registernämndens uppgifter avseende registerkontroll och kvalificerade skyddsidentiteter föreslås bli förlagda till säkerhets- och integritetsskyddsnämnden genom att registernämndens två avdelningar omvandlas till två delegationer inom den nya nämnden. I det löpande förvaltningsarbetet i de båda delegationerna bör enligt utredaren inte aktiva parlamentariker delta, bl.a. eftersom riksdagen utövar politisk kontroll över delegationernas verksamheter. Däremot kan rapporter om arbetet i delegationerna presenteras i nämnden och utgöra underlag för tillsynen av de berörda verksamheterna, t.ex. i fråga om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter och användning av kvalificerade skyddsidentiteter vid Säkerhetspolisen och den öppna polisen. För att säkerställa den nya näm-

dens oberoende föreslås att den förses med ett eget kansli samt att den ges eget budgetanslag och regleringsbrev. Reformen föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

Promemorian och betänkandet bereds inom Regeringskansliet. En proposition i ämnet har aviserats till i juni 2007.

Utskottet har behandlat liknande motionsyrkanden vid tidigare tillfällen, senast hösten 2005 (bet. 2005/06:JuU1 s. 54 f.).

Utskottet instämmer i motionärernas synpunkt att Registernämnden bör ha en god förankring i riksdagen. Den parlamentariska insynen i ärenden om registerkontroll är mycket viktig. En sådan insyn har också säkerställts genom att det i nämnden sitter två riksdagsledamöter. Enligt utskottets mening avspeglas också sammansättningen i riksdagen tillfredsställande i nämnden genom att företrädare finns för såväl gruppen av regeringsstöd-jande partier som oppositionen i riksdagen. Huruvida den politiska representationen i denna verksamhet bör öka är utskottet mot bakgrund av det pågående beredningsarbetet inom Regeringskansliet inte berett att nu ta ställning till. Utskottet är inte heller berett att nu ta ställning till om Registernämnden bör ges utökade uppgifter. Motion Ju255 bör därför avslås av riksdagen i nu behandlade delar.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Organisering av det polisiära arbetet, punkt 2 (s)**

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s) och Kerstin Andersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förundersökning av brott begångna mot unga brottsoffer. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju346 och avslår motionerna 2006/07:Ju230 yrkandena 1–6, 2006/07:Ju282, 2006/07:Ju310 yrkande 8, 2006/07:Ju312 yrkandena 5 och 6 samt 2006/07:Ju333 yrkandena 1–6.

Ställningstagande

Förundersökningar rörande brott mot unga brottsoffer måste prioriteras och bedrivas skyndsamt. Dessvärre finns det brister i tillämpningen av de bestämmelser som finns på området. Dessutom är det så att det inte regleras någon frist för hur snart en förundersökning ska inledas vid brott mot unga, bara när den senast ska ha avslutats. Enligt vår mening skulle en bestämmelse om att förundersökning ska inledas skyndsamt, eventuellt med en uttrycklig tidsfrist, vara värdefull för att förmå polis och åklagare att i större utsträckning vidta tidiga utredningsåtgärder i ärenden om brott mot unga.

Det får ankomma på regeringen att låta utreda frågan närmare och därefter genomföra lämpliga ändringar i förundersökningskungörelsen.

2. **Organisering av det polisiära arbetet, punkt 2 (v)**

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om brottsofferperspektiv i polisarbetet, m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju312 yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna 2006/07:Ju230 yrkandena 1–6, 2006/07:Ju282, 2006/07:Ju310 yrkande 8, 2006/07:Ju333 yrkandena 1–6 och 2006/07:Ju346.

Ställningstagande

Enligt min mening måste brottsofferperspektivet ges ökad prioritet i polisarbetet. Att polisen i sin kontakt med brottsoffer verkligen har insikt i brottsofferfrågor och anlägger ett individperspektiv under den initiala utredningen är av yttersta vikt för ärendets fortsatta hantering. Det är vidare angeläget att brottsoffer får tillräcklig information om den brottsutredning som bedrivs. Självklart är ett gott bemötande av brottsoffer också en förutsättning för att utredningen ska bli så bra som möjligt.

Regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att göra en översyn av dessa frågor.

3. Trafikövervakning, punkt 5 (mp)

av Mehmet Kaplan (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om polisens trafikövervakning. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:T420 yrkande 7.

Ställningstagande

Jag välkomnar den nya strategi och handlingsplan för polisens trafiksäkerhetsarbete som Rikspolisstyrelsen har utarbetat. Enligt min mening är det angeläget att hastighetsgränserna på våra vägar respekteras och att kontrollen av dessa upprätthålls. Med tanke på hastigheternas strategiska betydelse för att nå nollvisionen i trafiken borde hastighetsövervakningens omfattning och kvalitet ingå som ett mål och ett återrapporteringskrav i regleringsbrevet för Rikspolisstyrelsen.

Det får ankomma på regeringen att göra tillägg till Rikspolisstyrelsens regleringsbrev för år 2007 så att vad jag nu anfört beaktas.

4. Effektivisering av polisens verksamhet, punkt 6 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om effektivisering av polisens verksamhet. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju343 yrkande 5.

Ställningstagande

Polisens resurser måste tas till vara bättre. Trots att polisen årligen har fått mer resurser är inte polisen mer synlig ute i samhället. Organisationen är alltför byråkratisk och har t.ex. för många chefer på mellannivå.

Det får ankomma på regeringen att initiera en helhetsöversyn över polisens organisation med fokus på ett effektivare resursutnyttjande.

5. Polisens kostnader för evenemangsbevakning, punkt 8 (mp)

av Mehmet Kaplan (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om polisens kostnader för evenemangsbevakning. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju372 yrkande 5.

Ställningstagande

Polisens resurser är begränsade och måste användas optimalt till att förebygga och utreda brott. När det i samband med idrottsevenemang som arrangeras kommersiellt uppstår eller kan befaras uppstå ordningsstörningar har polisen i dag i regel ingen möjlighet att debitera arrangören för merkostnaderna för ordningsupprätthållandet. Anledningen är att evenemangen i regel arrangeras av ideella föreningar. Den verksamhet som bedrivs framför allt inom elitidrotten är dock sällan ideell utan helt kommersiell. Enligt min mening bör reglerna på området ses över och möjligheterna för polisen att kunna ålägga arrangörerna att betala för polisens insatser för ordningshållning utökas.

Det får ankomma på regeringen att låta utreda frågan i den av mig förordade inriktningen och återkomma till riksdagen med ett lagförslag.

6. Polisens samverkan, m.m., punkt 9 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om polisens samverkan med HBT-organisationer. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:K312 yrkande 17 och 2006/07:Ju367 yrkande 6 och avslår motionerna 2006/07:Sk247 yrkande 2, 2006/07:Ju212, 2006/07:Ju293, 2006/07:Ju310 yrkandena 4, 6 och 7, 2006/07:Ju311 yrkandena 1 och 3, 2006/07:Ju327 och 2006/07:Ju385.

Ställningstagande

Polisen är en viktig yrkeskategori när det gäller att förebygga och utreda brott mot HBT-personer. För att polisen ska bli bättre på att utreda dessa brott och att bemöta brottsoffren behövs kompetenshöjande insatser. Polisen bör därför ha ett tätare samarbete med HBT-organisationer. Ett sådant samarbete skulle såväl öka polisens kunskaper i HBT-frågorna som öka förtroendet för polisen inom denna grupp.

Det får ankomma på regeringen att vidta erforderliga åtgärder för att tillse att polisens samverkan och samarbete med HBT-organisationer förbättras.

7. Rekrytering av poliser m.m., punkt 10 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om rekrytering av poliser. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:Ju343 yrkandena 2 och 4 samt 2006/07:A270 yrkande 48 och avslår motionerna 2006/07:Ju271 och 2006/07:Ju304.

Ställningstagande

Enligt min mening är det angeläget att polisens långsiktiga rekryteringsbehov tillgodoses såväl i allmänhet som specifikt vad gäller olika lokala behov och behov av att rekrytera olika kategorier av människor.

Rekrytering av poliser till landsbygden måste säkerställas. Olika incitament måste ges till nytexaminerade poliser för att förmå dem att söka tjänster utanför de stora och mellanstora städerna.

Det är vidare angeläget att fler personer med utländsk bakgrund rekryteras till polisen och andra myndigheter inom rättsväsendet. Polisens sammansättning bör så långt som möjligt avspegla den befolkning som polisen har sitt uppdrag från.

Inom polisväsendet finns ett stort antal mycket kompetenta civilanställda. Deras kunskaper och färdigheter måste tas till vara på bästa sätt.

Det får ankomma på regeringen att genom tilläggsdirektiv till den sittande utredningen om den framtida polisutbildningen se till att vad jag nu anfört beaktas och tillgodoses.

8. Polisutbildningens akademisering, punkt 11 (s, v)

av Thomas Bodström (s), Margareta Persson (s), Elisebeht Markström (s), Karl Gustav Abramsson (s), Christer Adelsbo (s), Lena Olsson (v) och Kerstin Andersson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om polisutbildningens akademisering. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:Ju253 yrkande 1, 2006/07:Ju343 yrkande 6, 2006/07:Ju363 och 2006/07:Ju377.

Ställningstagande

Vi anser att det är angeläget att polisutbildningen förändras och utformas för att möta framtidens krav på polisen. Vi vill se en förlängd polisutbildning som bedrivs inom eller i nära anslutning till universitet och högskolor. Genom att göra om polisutbildningen till en helt eller delvis akademisk utbildning ökar förutsättningarna att bedriva polisutbildning på fler platser i landet, vilket skulle förbättra förutsättningarna att rekrytera poliser till hela landet.

Ett annat skäl att i större utsträckning akademisera polisutbildningen är att förbättra förutsättningarna att bedriva forskning i nära anslutning till polisutbildningen.

Vi anser att det var mycket olyckligt att regeringen i förtid avbröt Polisutbildningsutredningens arbete. Förutom att ett ambitiöst och viktigt utredningsresultat riskerar att gå förlorat var anslaget och utgångspunkten i den utredningen just att polisutbildningen helt eller delvis skulle kunna omvandlas till en högskoleutbildning. I direktiven till den nya utredning som ersatt Polisutbildningsutredningen 2006 anges ingen sådan särskild inriktning.

Det får ankomma på regeringen att låta utfärda tilläggsdirektiv till den sittande utredningen som tillgodoser vad vi nu anfört.

9. Övriga polisutbildningsfrågor, punkt 12 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utbildning i förhörsteknik, etik och moral. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:Ju312 yrkande 7 och 2006/07:Ju343 yrkande 8 och avslår motionerna 2006/07:Ju211, 2006/07:Ju253 yrkande 2, 2006/07:Ju353 yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:Ju362 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Enligt min mening måste kunskapen inom polisen rörande förhörsteknik och psykologiska reaktioner öka och bli bättre hos alla poliser. Inslagen av sådan utbildning bör säkerställas vid grundutbildningen för poliser.

Vidare anser jag att vidareutbildningen rörande frågor om etik och moral bör utvecklas och intensifieras. Sådan utbildning finns i dag på grundutbildningen för poliser men saknas i tillräcklig utsträckning för redan yrkesverksamma poliser.

Det får ankomma på regeringen att vidta erforderliga åtgärder för att tillse att vad jag nu anfört tillgodoses.

10. Internutredningar, punkt 13 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om internutredningar. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju343 yrkande 10.

Ställningstagande

Jag anser att det är helt otillfredsställande att brott av poliser utreds av andra poliser. Redan misstanken om att det finns en kåranda inom polisen och att polisen skulle ta mer lätt på utredningar mot poliskollegor är ett tillräckligt skäl att förändra den ordning som gäller i dag. Enligt min mening bör det inrättas en ny myndighet, helt frikopplad från polisorganisationen och Åklagarmyndigheten, med uppgift att utreda och väcka åtal för brott begångna av poliser. På så sätt skulle förtroendet för poliskåren som helhet öka.

Det får ankomma på regeringen att i samband med beredningen av Internetredningsutredningens betänkande beakta vad vi nu anfört och snarast återkomma till riksdagen med lagförslag som tillgodoser vad vi nu anfört.

11. Handledning av polisens personal, punkt 14 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om handledning av polisens personal. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju343 yrkande 7.

Ställningstagande

Poliser möter dagligen människor i kris. Inom många andra yrkeskategorier som bedriver sådan verksamhet vore det otänkbart att inte tillhandahålla handledning för att bearbeta personalens upplevelser. Inom polisen tillhandahålls huvudsakligen s.k. krishandledning i samband med större händelser. För att förbättra polisens arbetsmiljö är det enligt min mening angeläget att personalhandledning blir en obligatorisk del i polisens verksamhet.

Det tillkännagivande som riksdagen gjorde i denna fråga våren 2006 har ännu inte redovisats för riksdagen. Även om vissa åtgärder vidtas på detta område inom polisorganisationen, inte minst med utvecklat ledarskap, anser jag att mer kan göras.

Det får ankomma på regeringen att vidta ytterligare åtgärder som tillgodoser detta.

12. Polisens befogenheter vid demonstrationer, punkt 15 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om polisens befogenheter vid demonstrationer. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju206 yrkande 2.

Ställningstagande

Efter händelserna vid bl.a. Hvitfeldtska gymnasiet i Göteborg i samband med Europeiska rådets möte i juni 2001 har frågan om frihetsberövande i förebyggande syfte i samband med demonstrationer aktualiserats. Jag anser att det finns ett behov av att se över lagstiftningen på detta område och vidta ändringar så att det tydligt framgår att sådana frihetsberövanden inte får förekomma.

Det får ankomma på regeringen att efter vederbörlig utredning och beredning återkomma till riksdagen med förslag till lagändringar som tillgodoser vad jag nu anfört.

13. Brottsförebyggande arbete bland näringsidkare m.m., punkt 18 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om brottsförebyggande arbete bland näringsidkare. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju312 yrkande 4 och avslår motion 2006/07:Ju214.

Ställningstagande

Enligt min mening måste näringslivet ta sitt ansvar för att förebygga brott. Konsumenter har t.ex. en självklar rätt att ställa krav på att dyra produkter som tillverkas, såsom bilar, är stöldsäkra. En dialog bör inledas mellan de brottsbekämpande myndigheterna och näringslivet för att öka producenternas kunskap och för att öka näringsidkarnas medvetenhet om ansvaret för det brottsförebyggande arbetet.

Det får ankomma på regeringen att vidta lämpliga åtgärder för att tillse att vad jag nu anfört tillgodoses.

14. Polisens våldsanvändning, punkt 19 (v)

av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om polisens våldsanvändning. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju343 yrkandena 11–13 och avslår motion 2006/07:Ju239 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Jag anser att när man tar ställning till vilken beväpning polisen ska ha tillgång till och vilket mått av våld polisen får använda måste man ta hänsyn till vilken effekt beväpning och våldsanvändning har på samhället i övrigt. Våldsanvändningen bör hållas på en så låg nivå som möjligt, och målet bör vara att polisen ska lösa alla uppkomna situationer utan våld.

En förutsättning för att polisen i så stor utsträckning som möjligt ska kunna begränsa våldsanvändningen är att alla poliser ges samma möjlighet till kontinuerlig och kostnadsfri träning i vapenhantering. Vidare är tydliga regler kring polisens vapen- och våldsanvändning en förutsättning för rätts-säkra ingripanden och en viktig arbetsmiljöfråga för de enskilda poliserna.

Enligt min mening är det angeläget att förtydliga regelverket kring polisens vålds- och vapen användning. Jag anser också att möjligheterna för polisen att i yttre tjänst i större utsträckning agera obehäpnade alternativt utrustade med mindre kraftfull beväpning bör övervägas.

Regeringen bör tillsätta en utredning för att utarbeta förslag till nytt regelverk för polisens beväpning samt vålds- och vapen användning.

15. Beslag och förverkande av fordon, punkt 21 (mp)

av Mehmet Kaplan (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beslagtagande av fordon. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:T420 yrkande 6.

Ställningstagande

Enligt min mening måste krafttag tas mot personer som gång på gång begår överträdelser av trafikreglerna, bl.a. upprepade grova hastighetsöverträdelser. Ett verkningsfullt sätt att förhindra återfall i sådant beteende är att i större utsträckning ta fordonet i beslag alternativt att låta polisen förse fordonet med s.k. hjulboja. Att från myndighetshåll kunna ta till sådana metoder i större utsträckning skulle dessutom kunna stävja ohälsosam konkurrens i yrkestrafiken.

Det får ankomma på regeringen att låta se över bestämmelserna om beslag och förverkande av fordon och återkomma till riksdagen med lagförslag som tillgodoser det jag nu har anfört.

16. Registernämndens sammansättning, m.m., punkt 23 (v)
av Lena Olsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om registernämndens sammansättning m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Ju255 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

På senare år har det, bl.a. genom Säkerhetstjänstkommissionens arbete, klarlagts att det under efterkrigstiden har förekommit olaglig registrering av bl.a. politiska åsikter och aktiviteter i relativt stor omfattning. Dessa uppgifter har sedan på lösa grunder använts som underlag för att bl.a. neka enskilda anställning. Registernämnden har inrättats som en garant för en bättre hantering av bl.a. dessa frågor.

Mot bakgrund av arten av Registernämndens uppgifter är det angeläget att den parlamentariska representationen i nämnden blir tyngre. Enligt vår mening bör Registernämndens sammansättning bättre avspegla riksdagens sammansättning genom att alla riksdagspartier representeras där. Mot bakgrund av att information om enskilda som Säkerhetspolisen har lämnas ut till andra länders säkerhetstjänster bör Registernämndens uppdrag vidgas till att även omfatta kontroll av uppgifter som lämnas ut om enskilda till annan stat.

Det får ankomma på regeringen att vidta åtgärder i sådan riktning att vad vi nu anfört tillgodoses.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:K312 av Lars Ohly m.fl. (v):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett samarbete mellan HBT-organisationer och polisen.

2006/07:Sk247 av Karin Nilsson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade befogenheter till tullpersonalen för effektiv brottsbekämpning.

2006/07:Ju206 av Lena Olsson m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rättsläget ska klargöras när det gäller polisens befogenheter att frihetsberöva personer i preventivt syfte.

2006/07:Ju211 av Cecilia Wikström i Uppsala (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om etiska riktlinjer för Sveriges poliskår.

2006/07:Ju212 av Cecilia Wikström i Uppsala (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en lagändring i befogenhet gällande alkoholutandningsprovtagning (1976:1090 2 §) till att omfatta även de bilinspektörer som är civilanställda vid landets olika polismyndigheter.

2006/07:Ju214 av Birgitta Sellén och Jörgen Johansson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa liknande säkerhetssystem för värdetransporter som Norge har.

2006/07:Ju229 av Göran Lindblad och Ulf Sjösten (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bättre statistikuppföljning hos polisen när det gäller försvunna personer.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om användandet av blodhundar vid eftersök av för-
svunna personer.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om metodutveckling.

2006/07:Ju230 av Göran Lindblad (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att införa effektivare polisiära metoder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om Compstat.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ”impact”.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ”accountability”.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att specifika resurser behövs för specifika resultat.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att även medborgare utan fribrev ska kunna känna
sig trygga.

2006/07:Ju238 av Jörgen Johansson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att den befolkningsnära polisen, närpolisen, kommu-
naliseras.

2006/07:Ju239 av Jörgen Johansson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av forskning kring begreppet trygghet kopp-
lat till företeelser i samhället.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av att utarbeta arbetsformer som främjar
förhållandet mellan polis och allmänhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av en analys av svensk polis i jämförelse
med polisen i andra länder i fråga om våldstendenser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av en översyn av regelverket för polisens
våldsanvändning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av en organisationsöversyn inom svensk
polis i syfte att skapa engagemang och delaktighet för att effektivi-
sera svensk polis.

2006/07:Ju240 av Solveig Zander (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att göra en översyn av polismyndigheten i syfte att stärka den lokala politiska beslutsfunktionen.

2006/07:Ju253 av Peter Jonsson (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att göra polisutbildningen till högskoleutbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att förbättra utbildningen i både grundläggande och avancerad bilkörning för poliser, som ett led i praktiken under polisutbildningen.

2006/07:Ju255 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sammansättningen i Registernämnden ska motsvara sammansättningen i riksdagen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Registernämnden ska ges i uppdrag att kontrollera uppgifter om enskilda som lämnas ut till annan stat.

2006/07:Ju271 av Cecilia Wikström i Uppsala (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den lokala polismyndigheten i respektive län ska få ett ökat inflytande vid antagningen av polisaspiranter till landets polishögskolor.

2006/07:Ju279 av Gustav Blix och Kent Olsson (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att även polisen får göra anmälan i enlighet med lagen om tillträdesförbud.

2006/07:Ju282 av Cecilia Widegren (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisen efter genomförd kvalitetsprövning ska kunna leva upp till en kontaktgaranti.

2006/07:Ju289 av Lennart Sacrédeus (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en nationell polisresurs för att ställa misstänkta krigsförbrytare inför rätta.

2006/07:Ju293 av Margareta Cederfelt (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den ekonomiska brottsligheten.

2006/07:Ju304 av Gunilla Tjernberg (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rekryteringen av poliser till glesbygdsområdena i exempelvis Västerbottens län.

2006/07:Ju305 av Alf Svensson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisväsendet bör decentraliseras.

2006/07:Ju310 av Torkild Strandberg (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge tullen utökade befogenheter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överväga en sekretessbrytande regel mellan myndigheter i det brottsbekämpande arbetet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samordna olika myndigheters underrättelsearbete.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett ”snabbspår” för mängdbrottslighet i hela Sverige.

2006/07:Ju311 av Torkild Strandberg (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett svensk-danskt kommando Öresund.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett nationellt underrättelsecenter.

2006/07:Ju312 av Lars Ohly m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en dialog bör inledas med näringslivet för att öka medvetenheten och kunskapen om näringsidkarnas ansvar för det brottsförebyggande arbetet och lyfta fram goda exempel.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att brottsofferperspektivet bör ges ökad prioritet i polisarbetet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppgift att ta fram metoder för att förbättra informationen till brottsoffer under pågående förundersökning.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utbildning i förhörsmetodik och viktimologiska reaktionsmönster bör vara en obligatorisk del av polisutbildningen.

2006/07:Ju324 av Torkild Strandberg och Ulf Nilsson (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätt till alkoholtest i samband med omhändertagande av berusad.

2006/07:Ju325 av Torkild Strandberg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett enhetligt system för identitetskort.

2006/07:Ju327 av Torkild Strandberg och Ulf Nilsson (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge tullen befogenheter att utföra alkoholkontroller i landets färjelägen.

2006/07:Ju333 av Göran Lindblad (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa effektivare polisiära metoder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Compstat.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ”impact”.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ”accountability”.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att specifika resurser behövs för specifika resultat.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att även medborgare utan fribrev ska kunna känna sig trygga.

2006/07:Ju334 av Göran Lindblad (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bättre statistikuppföljning hos polisen när det gäller försvunna personer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om användandet av blodhundar vid eftersökning av försvunna personer.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om metodutveckling.

2006/07:Ju343 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppgift att ta fram en modell som kan trygga en god nyrekrytering av poliser till landsbygden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en central inköpsfunktion bör skapas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kompetensen hos de civilanställda inom polisen bör användas på ett effektivt sätt.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppdrag att se över polisens organisation i dess helhet, med fokus på effektivt resursutnyttjande.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisutbildningen bör omvandlas till en högskoleutbildning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att handledning bör vara en obligatorisk del av polisarbetet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisens vidareutbildning i frågor som rör etik och moral bör utvecklas.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en särskild myndighet för att utreda brott som begås av poliser bör skapas.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gemensamma krav för polisens vapenträning och vapenhantering bör införas.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppgift att se över ett tydliggörande av regelverket kring polisens vålds- och vapen användning med utgångspunkt i rapporten "Polisens våldsanvändning" från Rikspolisstyrelsens etiska råd.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning med uppgift att se över polisens bevärning.

2006/07:Ju346 av Monica Green (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barn, som utsatts för brott (målsägande) och vid anmälan inte fyllt 18 år, ska ha en lagstadgad rätt att förundersökningen påbörjas senast 14 dagar efter anmälan och likaså en rätt att inom denna tid få avge en inledande utsaga om det aktuella brottet.

2006/07:Ju353 av Karin Enström (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förbättrad grundläggande polisutbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vidareutbildning och kompetensutveckling inom polisen.

2006/07:Ju362 av Annelie Enochson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att etik och värderingar tillsammans med religionskunskap ska vara obligatoriska ämnen i polisutbildningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upprätta ett etiskt policydokument för polisen.

2006/07:Ju363 av Göran Persson i Simrishamn (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att använda mer av forskningen i polisutbildningen.

2006/07:Ju367 av Ulf Holm m.fl. (mp, v, c, fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samarbete mellan HBT-organisationer och polisen.

2006/07:Ju372 av Mehmet Kaplan m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att förtydliga när polisen kan ta betalt för att övervaka idrotts- och musikevenemang m.m.

2006/07:Ju374 av Birgitta Ohlsson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det bör inrättas en särskild, förstärkt enhet vid rikskriminalen som ska bistå de internationella tribunalerna och utreda särskilt allvarliga internationella brott.

2006/07:Ju377 av Thomas Bodström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förlängd och akademiserad polisutbildning på tio platser i landet.

2006/07:Ju385 av Anneli Särnblad och Peter Hultqvist (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bättre förutsättningar för våra myndigheter inom tull och polis att samarbeta.

2006/07:So385 av Désirée Pethrus Engström och Rosita Runegrund (båda kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om särskild informationsgrupp inom polisen.

2006/07:T420 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att polisen ska ha rätt att beslagta fordon eller del av fordon alternativt förse det med hjulboja i samband med grova trafikförseelser.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att i regleringsbrevet till Rikspolisstyrelsen införa krav med vidhängande återrapportering angående hastighetsövervakningens kvantitet och kvalitet.

2006/07:A270 av Lars Ohly m.fl. (v):

48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatta ansträngningar för att öka rekryteringen av medarbetare med utländsk bakgrund inom hela rättsväsendet.